

Наслов оригинала

Angela Nanetti
MIO NONNO ERA UN CILIEGIO

Copyright © Edizioni EL S.r.l., Trieste

За издање на српском језику © Креативни центар 2017

Библиотека *Свиш је један*

Књига двадесета
Дванаесто издање

Уредник библиотеке

Дејан Беговић

Илустрације

Милица Ненадић

Лектура и коректура

Александра Марковић

Дизајн корица

Душан Павлић

Припрема за штампу

Љиљана Павков

Издавач

Креативни центар, Београд, Градиштанска 8
тел. 011/30 88 446, 38 20 483
www.kreativnicentar.rs
e-mail: info@kreativnicentar.rs

За издавача

Мр Љиљана Маринковић, директор

Штампа

Графостил, Крагујевац

Година штампе

2017

Тираж

3.000

ISBN 978-86-7781-402-1

821.131.1-93-31

Анђела Нанети

МОЈ ДЕКА ЈЕ БИО ТРЕШЊА

С италијанског превела
Весна Мостарица

Креативни центар

*Мојој баки и мом деки
и баки и деки моје деце*

ИНВЕНТАРНИ БРОЈ 13603
НАБАВЉЕНО 20.12.2017.

Дека Ошавијано

Када сам имао четири године, имао сам и њих четворо: баку и деку у граду, и баку и деку на селу.

Они из града су се звали Луиђи и Антонијета и сасвим су личили на све људе из града. Они са села су се звали Ошавијано и Теодолinda и нису личили ни на кога, чак ни на своје комшије.

Бака и дека из града живели су у нашој кући и виђао сам их најмање четири пута дневно.

У осам ујутру, кад се дека враћао из шетње са Флопијем:

– Па, шта радимо данас, младићу? Хоћемо ли у школу?

У девет, када је бака излазила са Флопијем у куповину:

– Јеси ли се спремио за школу, птичице?

У два, када је дека излазио у другу шетњу са Флопијем:

– Аха, вратио си се из школе! Браво!

И у пет, када је бака излазила са Флопијем да нешто купи или у посету пријатељицама:

– Јеси ли се данас лепо провео у школи, птичице?

Школа је, у ствари, била забавиште, које сам свим срцем мрзео још од оног грозног јутра када је мама почела да ради и тамо ме на силу одвела.

Тако се сваког дана прича понављала: ја сам плакао, дека је лупао на врата, бака провиривала, а онда су обоје излазили са Флопијем.

Мама би понекад, кад их види, фрктала и изговарала реченице као: „Пас им је дражи од унука“, што ме је веома бринуло и често сам због тога престајао да плачем. Јер је Флопи, са оним стомаком као моја лопта и рахитичним ногама, био страшно ружан и питао сам се како могу да будем гори од њега.

Сасвим је другачије било са баком и деком на селу. Пре свега зато што су имали гуске и кокошке уместо пса; затим, нису их четири пута дневно изводили у шетњу; најзад, нису

живели изнад нас, већ су од нас били удаљени четрдесет километара и виђао сам их углавном неколико пута месечно.

Мама је, понекад кад би их помињала, уздисала и говорила реченице попут ове: „Као да су духови“. А ја сам замишљао деку Отавијана и баку Теодолинду како покривени белим чаршавима, он висок, а она широка, прогоне кокошке и гуске по дворишту.

Њих двоје су били мамини родитељи и били су ми, као и она сама, дражи од другог деке и баке.

Мама је била једина ћерка деке Отавијана, јер је бака Теодолинда, иако тако дебела, рађала веома мале бебе које нису успевале да преживе више од једног дана. На срећу, с мамом је било другачије; можда и због тога што се бака, како је причала, тада много потрудила да би могла да добије унука као што сам ја.

Дека је славио целог тог дана, а бака је причала да се и напио. Потом је отишао у башту и посадио трешњу.

А сад морам да вам причам о деки. Мене тада још није било, али мислим да је већ био посебан. Бака је говорила да је био најлепши мушкарац у селу и како је морала много да се потруди да би га уловила. Можда је бака мало

претеривала, јер га је толико волела да се то још видело. Ја се баш не сећам да је дека био толико леп, али памтим да је био висок и усправан, с ветром у преосталој коси и увек са травком у устима. Са два прста би чупнуо травку с ливаде и полако, полако је грицкао. Говорио је: „Боље ово него цигарета“.

Дакле, кад се мама родила, дека је отишао у село и вратио се с паром златних минђушица за баку и једном садницом трешње. Отишао је у башту, ископао рупу, напунио је топлим стајским ђубривом и засадио дрво; затим је узео перорез, усијао га и урезао име: Феличита.* Мама се управо тако зове, а то је, по декином мишљењу, требало да буде и име дрвета. Бака је приметила да то име никако не пристаје једној трешњи; онда је дека одлучио да то дрво назове Феличе.** Феличе је тада имао три гране, а у пролеће, када је мама имала седам месеци и четири зуба, избила су и њему четири цвета. Од тада су мама и трешња расле заједно и са баком и деком чиниле породицу. То се јасно видело кад би се погледао албум са фотографијама.

* Феличита (felicità) на италијанском значи *срећа* (прим. прев.).

** Феличе (Felice) *Срећко* (прим. прев.).

На првој је била мама са седам месеци и та чувена четири зуба која се нису видела, у рукама баке Теодолинде која ју је подигла увис као лутку. Кад год бих видео ту слику, увек бих помислио како би бака Теодолинда могла сасвим добро да изгледа у рингу у најтежој категорији. Тада је била млада и не онолико дебела какву сам је памтио, али је имала толике руке да су се од једне њене могле направити две руке баке Антонијете. А да и не говорим о прсима! Груды баке Теодолинде биле су велике и меке – кад ме је грлила, чинило ми се да тонем у перјани јастук и увек сам ту желео да заспим.

То је нешто најлепше што памтим о баки, а ту је и онај њен мирис, ни налик на смрдљиве парфеме баке Антонијете, већ као што мирише мама после купања. Она је говорила да је за сапунчиће које је сама правила добила тајни рецепт од неке вештице, а ја сам јој тада веровао, јер је та моја бака била толико другачија од осталих жена да ми се све чинило могућим.

Уз баку се на тој првој фотографији у албуму налази Феличе: отприлике њене висине и налик на трешњу дете. Дека је говорио да је садница била стара три године кад ју је засадио, а то је право доба да буде добар другар у

Бака се смејала и у лицу изгледала као девојчица.

игри. На другој фотографији видела се мама на љуљашци обешеној о највећу грану трешње, из које су у међувремену избиле и младице. Дека је орезао гране и Феличе је изгледао кроз промрзло. Али кад сам му то рекао, дека ми је одговорио: „Ма не, дрвећу то прија, тако јача“. И заиста, на слици с маминог седмог рођендана Феличе је већ био право дрво и мама је могла да јаше једну грану и млатара ногама.

Она ми је често причала како је као девојчица највише волела да се попне на трешњу и горе измишља хиљаде игара. Слушао сам је са завишћу, јер је, кад би ме одвела код баке и деке, увек било премало времена, Феличе је био превише висок, а ја сувише мали да се попнем сам. Кад дека није радио у башти или око живине, он би ме тамо однео: скидао је ципеле, стављао ме на рамена и пео се невероватно вешто, као мајмуница са својим мајмунчетом. Једном је мама изашла, угледала нас и покрила уста руком да не би викнула. Али није рекла ништа, јер је знала да је то бескорисно. То се дешавало када је бака још увек била добро. Затим се разболела и дека више није био онај стари. Мама је то стално говорила, сваки пут кад смо се враћали кући. Причала је сама са собом, наглас, и говорила да

није праведно оставити их тамо, да је дека тврдоглавац, да не може о свему сам да се брине... Онда се жалила на другу баку и другог деку и љутила на Флопија.

Албум са фотографијама завршавао се мамином свадбом и ту су биле две слике које су ми се много свиђале: на једној су мама и тата под трешњом у пуном цвату, она на љуљашци, а тата се претвара да је љуља; на другој се дека Отавијано и бака Теодолинда држе за руке. Мама ми је испричала како је дека за свадбу хтео да направи велики ручак у башти; али пошто су дека Луиђи и бака Антонијета били против, због мува и инсеката, тамо су се само сликали и онда отишли у ресторан, па је дека Отавијано морао да једе остриге које су му се гадиле, а сутрадан му је било мука.

На слици са свадбе мама и тата су били прелепи, а дека Отавијано и бака Теодолинда готово се нису могли препознати. Дека је имао тамно одело са краватом које је носио на својој свадби, а бака хаљину, сву нациговану, због чега се чинила још дебљом, са букетићем цвећа на прсима. Бака се смејала и у лицу изгледала као девојчица.

Тај албум више не постоји, дека га је уништио, али ја се сећам сваке поједине слике.

Бака Теодолинда

Не знам када је бака Теодолинда почела да се осећа лоше, али тачно се сећам дана када сам тога постао свестан. Био је мај, пунио сам пет година и направили смо прославу у кући, са деком Луиђијем, баком Антонијетом и неколико пријатеља.

Ту је био и Флопи, који се види на једној фотографији како заједно с нама једе сладолед. Тај Флопи, како је говорио дека Отавијано, више није спадао у псећу расу, а да би био човек, недостајао му је пре свега говор; у ствари, био је већ само напола пас, захваљујући баки и деки који су се према њему понашали као према детету, и то мало заосталом.

На тој фотографији смо, дакле, сви заједно, али деке Отавијана и баке Теодолинде нема.

Њих двоје су дотад долазили код нас, у град, „колико се мора“, како је говорио дека, али увек за мој рођендан. Тада, међутим,

нису дошли, а мама ми је рекла да баки Теодолинди није добро.

Тада сам веровао да то кад ти није добро углавном значи да те боли стомак или да кашљеш, што се мени догађало најмање два до три пута годишње. Стога сам, кад смо недељу дана касније отишли код њих на село, пажљиво осмотрио баку Теодолинду, али нисам видео никакве трагове таква два поремећаја. Спазио сам само да је бака, док је пратила пилиће и гуске по дворишту, често застајала, стављала руку на прса и дисала с напором.

– Теби је лоше? – упитао сам је.

Она ми се насмешила и села на некакву столицу од прућа која се ту нашла.

– Малчице.

Тако сам сазнао да је бака Теодолинда срчани болесник.

Али да није било те столице, у којој сам је све чешће виђао, нико не би ни приметио да баки Теодолинди није добро: није била другачија и никада се није променила.

Кокошињац је био њена велика љубав. Бака је гајила пилиће као да су њена деца, познавала их је у главу, звала их по имену, хвалила и грдила; а они су је увек пратили и

слушали. Дека је говорио да је то зато што је она легла јаја.

Једном је то рекао за столом, кад је ту била и бака Антонијета.

– Видите ли Линду? – рече дека. – Ма каква инкубатор! Она је десет пута боља! Узме једно легло од двадесет или тридесет јаја, стави их све укруг у кревет и лежи ли, лежи. После недељу дана, уз све то њено тепање ... куц! ... куц!, пилићи излазе, чудо једно. Ма каква инкубатор! Али после неће ни да чују за кокошку, већ се само скупљају око ње!

Бака Антонијета га је гледала разрогачених очију, а дека Луиђи је нешто као тражио по тањиру. Сигуран сам да је мислио: „Какви су то људи!“, као што сам чуо да је рекао једном кад је мислио да га не чујем.

– Али тата! – узвикнула је мама сасвим озбиљно.

Дека је мало попио и био је врло весео, али се још више од њега забављала бака Теодолинда, која се, док је дека причао, цела тресла од смеха.

На крају су други бака и дека схватили да је то шала и почели су и сами да се смеју.

Али још много више од пилића бака је волела гуске. Не знам зашто; она је говорила да су паметније од хришћана, али мислим да је то

било зато што су помало личиле на њу. Имала је једну љубимицу, Алфонсину. Била је тако велика и дебела да сам могао да седнем на њу, а она би ме прошетала по дворишту. И мени се свиђала Алфонсина. Чим бих дошао, трчала ми је у сусрет и свуда ме пратила. И могу да тврдим да ме је разумела. Право чудо, та Алфонсина, какав Флопи! Алфонсина је носила највећа јаја, а кад је имала мале, пуштала ме је да их дирам; а не као друге гуске које ти скачу у очи кад им приђеш!

Алфонсина је једини становник кокошињаца којем је бака поштедела живот.

Да, да, јер без обзира на то колико је волела гуске и пилиће, када је требало да се продају или да им се заврне шија, није размишљала ни трен.

– То је закон природе! – уздисала је и – цак!, у трену је обављала посао. Гледао сам како то ради, задивљен и помало згрожен, и све више сам био убеђен да бака има неку тајну, неку врсту чаролије коју је примењивала на живину.

Њихова смрт је била тако брза и безболна да је изгледала као мађионичарска вештина. За само четврт сата висили су наглавце, њих пет или десет, полузатворених очију, тако да нисам био сигуран да ли се претварају или су заиста мртви. Онда би долазио дека, стављао

живину у једну корпу и односио је заједно са поврћем и јајима. Бака је отресала кецељу, прала руке и враћала се у кокошињац да подели храну или стави своје пилиће на спавање.

– Пи-пи, пи-пи, дођи лепотице, дођи ... пи-пи, пи-пи...

То се дешавало једном недељно.

Чак и кад се разболела, бака је неко време наставила да се бави живином; застајала је сваки час, стављала руку на прса или седала, па опет настављала с тим послом.

Мама ју је грдила сваки пут кад бисмо дошли, али она је слегала раменима и говорила да је добро и да је пуста на миру. Мама би се онда још више разљутила и често би се на крају и посвађале, због чега би баки заиста било лоше.

Једном их је дека чуо и изгубио стрпљење. Први пут сам га тада видео како се љути.

– Ништа ти не разумеш! – повикао је. – Остави мајку на миру!

Мама се страшно увредила и, као и обично, причала сама са собом на путу ка кући, а више него обично се љутила на баку и деку и Флопија.

У једном тренутку, кад сам је видео тако узрујану, и ја сам се наљутио на деку зато

што је викао и да бих је утешио, рекао сам:
– Ништа се не брини, мама, ту сам ја који те волим!

Али уместо да буде задовољна због тога што сам рекао, мама је почела да плаче као водопад, тако да умало нисмо ударили у један мали зид. У читавој тој збрци почео сам и ја да плачем. Онда је мама зауставила кола, издувала нос, загрлила ме и рекла:

– Хвала ти, срећо, рекао си нешто прелепо. Али дека је, у ствари, био у праву.

Онда је поново почела да плаче, а ја тек тада ништа нисам разумео.

Откада се бака разболела, ишли смо код њих једном недељно, углавном суботом, и остали бисмо тамо цео дан; а ја сам био толико срећан да сам се надао да бака никад неће оздравити. Тата је ретко долазио, јер је морао да ради у канцеларији, а због тога су се мама и тата често свађали. Све у свему, један врло лош период.

С друге стране, бака и дека су се, изгледа, волели још више него пре. Дека је сада често остављао врт и долазио до кокошињца или у кућу.

– Линда, треба ли ти нешто? – питао би је.

– Ма не, шта ти пада на памет?! Боље иди види да ли су појели салату – одговарала је она.

Али кад би је угледао како седи на столици у дворишту, тихо би стао близу ње док га бака не би погледала и нестрпљиво рекла:

– Па зар човек не сме понекад да се умори?!

Дека би потврдно климнуо главом, али је изгледао врло тужан.

– Донеси ми, молим те, чашу воде – тражила би тада бака и изгледало је као да не може да дође до даха.

С временом је бака све дуже седела на тој столици, а дека је почео више да се бави пилићима и гускама. Она му је давала упутства и контролисала све његове покрете, па се дека постепено толико усавршио да је бака говорила да сад он леже јаја. Али никада није успевао да им заврне шију, па кад би за то дошло време, везивао им је ноге, стављао их живе у корпу и носио у село код месара.

– Сироте животиње! – уздисала је бака Теодоланда. – Како ми је жао што више немам снаге!

И сва би се растужила, а с њом и ја, јер сам због бакиних речи замишљао како месар пилићима ради нешто страшно.

Дека тада више није имао времена да ме носи на трешњу, али сам ја научио да се сам попнем на мамину љуљашку и да се љуљам;

Алфонсина уошшће није била љубоморна.

тако сам му правио друштво док је био у башти.

После неког времена, међутим, он би ми рекао:

– Иди код баке, немој да је остављаш саму.

А бака ми се смешила кад би видела да долазим и тако ме снажно грлила да сам понекад мислио да ћу се удавити.

Онда је дошла зима и било је врло хладно, ја сам се неколико пута разболео и неко време нисам ишао код баке и деке. Када сам поново тамо отишао, затекао сам баку у кревету и од тада је готово стално лежала.

У марту је Алфонсина добила прелепе гушчиће, а бака је затражила од деке да јој их покаже. Кад их је видела, била је толико срећна да је дека почео да јој их накратко доноси у собу, поред кревета.

Бака их је узимала једно по једно и полако мазила, а онда враћала у корпу. Понекад је изгледало као да је заспала са гушчетом на грудима, где је и оно на топлем спавало, а Алфонсина је стајала и гледала. Алфонсина уопште није била љубоморна.

То је моје последње сећање на баку Теодолнду. Једног дана, кад сам се вратио из вртића, ни мама ни тата нису били код куће,

затекао сам само деку Луиђија и баку Антонијету. Са врло, врло озбиљним изразом лица рекли су ми да је бака Теодолинда отишла на једно дуго путовање и да је више нећу видети.

– Како отишла?! – повикао сам. – А зашто ми то није рекла, зашто се није поздравила са мном? А како ће сад Алфонсина?

Осећао сам се као да ме је бака издала и тако ме је разочарало такво њено понашање да сам бризнуо у плач. Онда ме је бака Антонијета узела у наручје и рекла ми да је бака отишла на пут у небо, тамо где ја не могу да идем.

– Авионом? – пожелео сам одмах да сазнам, јер сам једном тако путовао с мамом и татом и много ми се допало.

– Не, не авионом. Бака Теодолинда је умрла.

Тако сам научио да умрети значи отпутовати на небо без авиона и да тамо нема места ни за гуске ни за децу.

На дан сахране ствари су се додатно искомпликовале јер ми је неко рекао да се у том дрвеном сандуку налази бака Теодолинда и да ће је однети на гробље. Дакле, пошто је ту унутра, не може да буде на небу и неко је лагао. Почео сам да врштим:

– Не верујем вам! Сви сте ви лажљивци! Хоћу да видим баку! – толико јако да су се сви преплашили јер нису успевали да ме смире.

Пришао ми је дека Отавијано и рекао:

– Баку Линду не можеш да видиш; али, знаш ли, она уопште није отишла? Рекла је да уместо ње остаје Алфонсина и препоручила нам да се о њој лепо бринемо, баш као да је бака.

Погледао сам деку и осетио да се смирујем.

– Баш је тако рекла?

Дека је климнуо главом. Био је врло елегантан у свом црном оделу с венчања, лепо очешљан, али су му рамена била оборена и изгледао је старије.

– Да, и рекла је да те поздравим и пољубим у њено име.

– А кад ће се вратити?

Он је повио рамена и удаљио се. Када се вратио, држао је у наручју Алфонсину и с њом је пратио ковчег до гробља. Сви су га гледали, али дека није гледао ни у кога. Узео ме је за руку и сваки час се сагињао и нешто шапутао Алфонсини, која је климала главом и потврђивала му.

У том тренутку био сам сигуран да је разговарао с баком Теодолиндом.

Башта

После бакине смрти дека Отавијано је наставио да живи тамо где је одувек живео и да се брине о башти. Живину, међутим, више није гајио: једног дана је покупио све пилиће, ставио их у корпе и однео у село, код месара. Задржао је само Алфонсину и гушчиће који су у међувремену прилично порасли. Кад бисмо одлазили код њега, готово сваке недеље, било да је био у дворишту, кући или башти, увек су за њим ишли Алфонсина и њени малишани. Ако бих је позвао, Алфонсина би ми пошла у сусрет, али чим би се дека удаљио, окретала се и трчала за њим, машући крилима и гачући; а мали су журили за њом.

Дакле, ако сам хтео да будем с њима, морао сам да их пратим и сви бисмо заједно отишли у башту.

Декина башта била је врло велика, јер је он био вешт баштован, баш као и његов отац

Виченцо и деда Ђовани. Почињала је иза куће, поред ограде кокошињца, и једним делом стизала до реке, а другим до пута који је водио у село. Башта је била лепа и тако уређена да је личила на врт. На страни према реци дека је засадио ред јабука, а у дну мали виноград; остатак је био подељен на уређене леје, а између њих су пролазили мали канали с водом који су служили за наводњавање.

Свака леја била је обрађена на другачији начин, у зависности од годишњег доба: ту су биле шаргарепа, салата, купус, кромпир, црни лук, све у свему – све врсте поврћа. Дека је у једном делу сејао и заливао, а у другом брао; и тако целе године. Башта никад није била пуста да би туда могло да се прође, а најлепша је била у пролеће, кад би цветале јабуке, поврће почињало да избија из земље, а трешња Феличе била сва у белом.

Трешња је била у углу баште, између пута и дворишта, тако да се, онако велика, видела са свих страна. Откад је остао сам, дека је проводио многе сате испод трешње: најпре је ту долазио са мном, а затим је донео столицу баке Теодолинде, и кад не би имао посла у башти или кад би пожелео да се одмори, седао би на столицу, Алфонсина и гушчићи уз њега,

*Ја сам сео, а он ми једном руком
обухваћу рамена и шаком покри очи.*

и остајао ту затворених очију, не померајући ни прст.

Једном сам га изненадио док је тако седео и упитао га:

– Деда, јеси ли умро?

Он је онда напола отворио једно око, као они бакини пилићи, и дао ми знак да му се приближим.

– Смести се овде – рече ми, правећи ми место на столици. Ја сам сео, а он ми једном руком обухвати рамена и шаком покри очи.

– Кажи ми шта видиш – шапнуо ми је.

Одговорио сам да видим само мрак, а он ми рече:

– Слушај.

Слушао сам и чуо тихо, тихо пијукање, затим шум у лишћу.

– То је гнездо сенице. Видиш ли маму која доноси храну младунцима?

Нисам, заправо, видео ништа, али сам чуо лепет крила и онда много цију-цију. Ијаој, како су пиштали!

– Ставља им храну у кљун – објаснио ми је дека. – А сад слушај још.

Чуо сам јако зујање.

– То су пчеле које иду у кошницу. Посисале су сок из цвећа и сада се враћају кући пуног стомака. Видиш ли их?

Још сам слушао и учинило ми се да их видим, те јадне пчелице, тако великог стомака да због њега готово да не могу да лете.

Онда ми дека скиде руку с очију и упита:

– Јеси ли разумео? Ако пажљиво слушаш и концентришеш се, можеш да видиш много тога, као да су ти очи отворене. А сада слушај трешњу како дише.

Поново сам затворио очи и осетио лак дашак ваздуха преко лица и све лишће трешње које се лагано померало.

– Стварно, деко, Феличе дише – рекао сам.

Дека ме је погладио по глави и још неко време остао потпуно миран: погледао сам га и видео да се смеши.

Кад помислим на дека Отавијана, пожелим да никад не заборавим тај дан када ме је научио да слушам дисање дрвећа.

У мају, за прославу мог шестог рођендана, дека Отавијано је дошао код нас. Пошто су сви знали колико не воли да дође у град и сећали се како је некада долазио код нас са баком Теодоландом, мама му је телефонирао да не мора да долази, јер праве прославе неће ни бити.

– Само торта и доста.

– И боље је тако – рекао је он – без Линде ми се не иде у провод.

Стигао је тачно на ручак својим камионетом за воће и поврће, као и увек накрцаним гомилом хране за нас и другог деку и баку. Дека је за путовање имао два превозна средства: камионет и бицикл. Камионетом је превозио зелениш и пилиће у село или долазио у град; бициклом је ишао свуда. Никада није пожелео да купи ауто, иако је мама инсистирала и чак се и наљутила. Једном приликом, током једне расправе, мама је рекла: „Замисли шта о мени мисле свекар и свекрва!“

„Аха, је ли, господи се не свиђам!“, подругљиво се насмејао дека. „А када доносим свеже поврће и јаја, ништа им не смета!“ Мама је скроз поцрвенела. „Избиј себи из главе да треба да купим машину која ми ничему неће служити! Прихватите ме оваквог какав јесам!“

Од тада мама ту тему никад више није поменула, а дека је наставио да тутњи својим камионетом, који је сигурно био његово годиште, а можда и старији.

Дакле, на прославу мог рођендана дека је стигао са две корпе, једном пуном поврћа, док су у другој били Алфонсина и њени гушчићи.

– Нису хтели да остану сами; морао сам свакако да их поведем са собом – објаснио је баки Антонијети, која га је гледала са чудним изразом на лицу. А мени је намигнуо.

Ручак је прошао добро, а Алфонсина се понашала тако лепо да је и бака Антонијета рекла да није очекивала да су гуске тако паметне и цивилизоване.

Баш је рекла „цивилизоване“, а дека се слатко насмејао.

– Ех, када би било још гусака као што је ова! Мислим, ви ме разумете, госпођо Антонијета...

– Тата! – узвикну мама, забринуте гледајући баку.

– Па, шта сам рекао? – упита дека. – Али, слушај, хтео сам нешто да вам предложим. Ово је последња година слободе за Тонина, идуће године полази у школу, и онда ... шта мора да буде – биће! Али, ето, овде почиње да бива вруће, а ти имаш тај свој посао, о твом мужу да и не говоримо... Забога, немој ме прекидати, то је тако, баш тако. Што се тиче твоје мајке ... али, она је била жена из неког другог времена... Дакле, ви радите по цео дан, а ово дете, затворено у оном затвору...

– Али, тата, шта причаш?! Он у вртић иде баш радо!

Нисам хтео да погледам у маму: да сам ја рекао такву лаж, лепо бих се провео!

– У реду, али дошло је топло време, а скоро ће и распуст. У ствари... – Први пут сам

видео да се дека збунио и нисам схватао зашто. Али убрзо сам разумео. – Зашто га не пошаљеш код мене на неколико недеља?

Дека је брзо изговорио ту реченицу и задубио се у чишћење тањира комадом хлеба. Уследила је тишина. Дека је хлебом трљао по тањире и није дизао поглед.

Предлог је био тако изузетан да сам остао без даха. Успео сам само да викнем: – Деко! – и појурio да га загрлим.

Мама је најзад проговорила.

– Али ти си сам, мораш да се бринеш о башти... И кућа је толико велика, а без маме... Како ћеш са дететом...?

Било је савршено јасно да мама није желела да ме пошаље код деке. Пре свега, тата није долазио кући због посла, а она се страшно плашила да ноћу спава сама; затим, од када сам се родио, увек ме је држала уз себе и није ми дала да се макнем од ње; и најзад, мислим да није имала много поверења у деку.

За деку су сви говорили да је луда глава, чак и бака Теодолинда, која га је управо тако и звала: „Она луда глава од твог деде“. Али с каквим је весељем то говорила!

Тако се мама врпољила на столици, а други дека и бака су изненада постали глуви, неми и чак помало слепи, што је био

њихов начин да кажу: „Ми се у то уопште не мешамо“.

Онда је дека Отавијано подигао поглед с тањира и видео сам да су му очи сјајне.

– Никада ти ништа нисам тражио – промрмљао је.

Те исте вечери отишао сам с њим.

Укрцали смо на камионет мој мали кофер, корпу с Алфонсином и гушчићима и пошли, док су нам са прозора мама, дека и бака махали као да одлазимо за Америку.

Петнаест дана се затим претворило у цео месец, јер се тата вратио с пута са сломљеном ногом, а мама је морала доста да се бакће око њега. Кад ми је преко телефона рекла за татину ногу, излетело ми је једно: „Ура!“, што је њу потпуно запањило и одмах ме је запитала:

– Је ли дека ту?

– Наравно да јесам! – одговорио је он. – Твој син је у најбољим рукама, буди без бриге!

Мама га је немилосрдно о свему испитала, најзад се смирила и оставила нас на миру.

А ја сам са деком провео најлепше лето у свом животу.

Прво што ми падне на памет када се сетим тих дана јесте шоља са умућеним јајетом.

Сваког јутра дека ми је припремао жуманце са шећером. Ја бих био у кревету, још напола у сну, и све јасније чуо како дека доле мути јаје: ток-ток-ток-ток. Онда бих се полако будио и док сам чекао деку, забављао сам се гледајући како сунце улази кроз пукотине на шалонима и у ваздуху прави много златних шара. Онда бих у дворишту чуо Алфонсину која је водила у шетњу своје гушчиће, а дека је још мутио јаје. Ток-ток-ток.

Било је потребно пола сата да постане као пена. Кад се то тако каже, чини се неважним, али била је то најлепша ствар која се ујутру могла појести; а дека је у то стављао и мало црног вина, па је личило на ликер. У сваком случају, много боље од воћне торте баке Антонијете и свих пудинга од какаоа које је правила мама.

Кад сам мами објаснио како је дека мутио јаје, она је три пута узвикнула: „Није могуће!“ Баш три пута. Помислио сам да хоће да каже да шато није бољи од њених пудинга од какаоа. Да бих је утешио, рекао сам јој да је, кад добро размислим, добар и пудинг од какаоа, можда чак као мућено јаје. Али она је поновила:

– Није могуће! Дати вина детету од шест година!

– Најзад сам схватио да је проблем у црном вину које је дека стављао у јаје и казао сам јој:

– Али дека ми је рекао да си и ти то јела кад си била мала. Због тога си порасла, иначе би остала мала и здепаста, као кад си се родила.

– Ја мала и здепаста! – рекла је мама изнервирано. Али о вину и мућеном јајету више се није говорило.

Да би дека могао да ми направи шато, он и ја смо сваке вечери одлазили да узмемо јаја код једног сељака који се звао Емилио и који је живео неколико километара даље од нас. Тај Емилио је имао шталу са пет или шест крава, према којима се понашао као да су принцезе, али није имао кокошињац. Зато су кокошке носиле јаја свуда: у сенику, испод ограда, чак и у штали, и сваки пут би му дека рекао:

– Не схватам зашто већ једном не направиш леп кокошињац. Кад би могла да те види моја Линда, на шта то личи, лепо би те изгрдила!

А он би му увек одговарао:

– Ето зашто се нисам оженио!

Али иако није био ожењен и није имао кокошињац, Емилио је увек успевао да нађе јаја. Невероватно, али изгледало је као да му кокошке то кажу сваког дана.

Чим бисмо дошли:

– Данас су их снеле пет – говорио је; или: – Има их само три. – И хоп! Отишао би право тамо где су била и покупио их.

Једном је нашао два јајета у пару старих ципела.

– Тако не иде – пребацио му је дека – мораш мало да их доведеш у ред. Линда им то никад не би допустила.

Ако се изузму идеје које је имао о кокошкама, Емилио је био врло симпатичан човек.

Првог дана дека је хтео да узме само једно јаје, јер је тврдио да жуманце треба да буде толико свеже да још мирише на коку. Ставио га је у кошуљу, мене подигао на бицикл и пођосмо.

Емилио му рече:

– Што си га ту ставио?

– А где да га ставим, шта мислиш? – одговорио је дека. У ствари, кад год би нешто купио, увек је то стављао унутра, у кошуљу. Бака је то звала „грозном навиком“, јер је дека ту стављао баш све: цигарете, новине, хлеб, једном чак и четири или пет сасвим малих пилића које је купио на пијаци, а они су га целог упрљали какицом. Када би бака гунђала, он је говорио да су торбе за жене, да је одувек тако радио, још као дете, и да ће то радити и са осамдесет година.

– Ако их доживиш, ти тврда главо! – одговарала је бака.

Дакле, дека је узео јаје и лепо га ставио као што сам већ поменуо. Али после отприлике једног километра – не знам шта се десило, можда сам га гурнуо лактом – зачуо се чудан шум. Дека се зауставио.

– Чекај да бацим поглед, Тонино – рече. Погледа у кошуљу и саопшти: – Направили смо кајгану.

Кошуља је цела била замазана жуманцем, али он се није збунио.

– Ништа се не секирај, одмах се враћамо и узећемо два јајета. Ако се једно разбије, имаћемо резервно.

Дека се смејао и изгледало је као да се лудо забавља. А ја сам се сетио како сам једном испустио корпицу с јајима, а мама ми је, уместо да се насмеје, лупила шамарчину. У неким стварима заиста уопште није личила на деку!

Кад би умутио јаје, дека се пео у моју собу и широм отварао прозор.

– Пролеће је, будите се, децо! – почео би да пева. Имао је веома леп глас, али је певао тако гласно да сам морао да запушим уши.

– Доста, деко!

– Хајде, жуманце ће да спласне, а Алфонсина ће изгубити стрпљење! – говорио ми је.

Ја сам гутао велике кашике шатоа, облачио оно што ми је било при руци, деку за то није било брига, и јурио у двориште да нахраним Алфонсину и гушчиће. Онда смо сви заједно одлазили у башту.

Док смо пролазили испод трешње, увек бисмо застали да проверимо да ли су плодови зрели.

– Још који дан – мрмљао је дека гледећи Феличеово стабло – и онда ћемо почети да их беремо. Ускоро ћу те научити да се попнеш сам.

Та помисао ме је толико одушевила да сам у себи молио Феличеа да пожуре, јер сам се страшно бојао да ће мама доћи да ме одведе пре него што деда буде стигао да ме научи. Али тата је сломио ногу и све је пошло на боље.

Једног јутра дека је погледао горе и објавио:

– Спремне су.

Отишао је да донесе мердевине, наслонио их на стабло и попео ме на прву грану.

– Сад седи као на коњу, држи се добро и сачекај ме.

Скинуо је ципеле, ставио корпицу на леву руку и за тили час стигао до мене.

– Али, како то радиш, деко? – упитао сам га.

– Тајна је овде унутра – рекао ми је куцнувши се по глави. – Мораш да мислиш да си птица или мачка, мораш да мислиш да је дрво твој пријатељ, да је твоја кућа. Мораш добро да се осећаш, да ти буде лако. Скини ципеле. А сад се крећи без страха, Феличе те држи.

Дека је почео да бере трешње, а ја сам мало-помало почео да пужем, а онда се усправио и пребацио на суседну грану.

Изгледало је као да ме дека не гледа, а у ствари је пратио сваки мој покрет.

– Не тако, тако – предлагао је кад бих наишао на тешкоћу.

Ускоро је корпица била пуна пунцата, а ја сам се толико забављао да више нисам желео да сиђем.

– За данас је доста, Тонино, морам да радим. Кад будеш добро научио, моћи ћеш ту да останеш колико желиш. И то сам.

За недељу дана као да сам постао Тарзан: пео сам се, силазио и стизао до највиших грана. Дека ме није увек пратио: понекад би узео бака Линдину столицу и седео под трешњом затворених очију. Али ја сам знао да ме види.

– Знаш, Тонино – испричао ми је једном – у твојим годинама нисам био тако добар као ти. Заиста! Разбио сам се неколико пута пре него

што сам добро научио. Види се да личиш на своју мајку. Ех, она је била ђаволак кад је била девојчица!

Помисао да личим на маму учинила ме је врло поносним и то је било прво што сам јој рекао кад је дошла по мене.

– Мама, дека ме је научио да се пењем на Феличеа. Гледај докле сам стигао! – И показао сам јој највишу грану.

Мама се окренула да види и побледела.

– Тата, јеси ли ти полудео? – рекла је деки страшним гласом.

– Зашто, зар се ниси и ти пела као девојчица?

– Пре двадесет пет година то дрво је било упола ниже. Да ли је могуће да тога ниси свестан?

Мама је очајно уздахнула, подижући поглед ка небу.

У том тренутку сам је мрзео тако јако да сам хтео да нестане. Отрчао сам да загрлим деку, али он ме нежно одгурну.

– Мама има право, Тонино, баш сам луди старац – рече.

Ту реченицу никада нисам заборавио, а верујем да није ни мама. Повратак кући био је грозан. Ја сам се дурио због тога што је ма-

ма заборавила да ми купи албум са сличицама који ми је обећала; она је обишла три књижаре и две папирнице да га нађе, зарадила две казне због недозвољеног заустављања, и ништа није урадила. Када се вратила, ја сам поново почео да дивљам и она ми је лупила шамар; кад смо стигли кући, тата ме је дочекао на штакама и прво ју је подржао, а после јој рекао да је погрешила. Мама је почела да вришти, па је сишла бака Антонијета са Флопијем, који је лајао на маму која је вриштала, а она га је онда шутнула; бака Антонијета се вратила горе у свој стан, а мама и тата су наставили да се свађају. Кад су престали, послаше ме у собу за казну и ја сам престао да плачем. Није ме било брига за албум са сличицама: био сам задовољан што је мама зарадила казне и што се толико наљутила; то је била освета за деку Отавијана.

Те ноћи сам сањао да сам на трешњи са деком; били смо играчи на трапезу, као у циркусу. Дека се закачио за највишу грану, са главом надоле, а ја сам се држао за његове руке. Дека се љуљао напред-назад, све брже, и изненада ме је бацио у небо. Летео сам раширених руку, као птица, без икаквог страха, а дека ми се смешио одоздо.

*Те ноћи сам сањао да сам на трешњи са деком;
били смо играчи на трапезу, као у циркусу.*

Три у срцу

Тог лета су се моји родитељи, бака и дека и Флопи непрекидно свађали, а све због татине сломљене ноге. Он је био љут на своју ногу јер није могао да се креће, мама је била љута на њега јер нису могли да иду на летовање, а бака и дека су се љутили на маму зато што се љути на татину ногу. А онај блесави Флопи, чим би чуо да неко подиже глас, почињао је да лаје и изгледало је да се љути на све.

Све у свему, наша кућа је понекад личила на лудницу! Ја бих онда, да бих се спасао, запушио уши и одлазио у собу да бринем своје бриге или цртам.

Једном је мама ушла док сам цртао оно када смо се дека и ја купали у реци и кад су стигли ватрогасци. Цртеж је испао одлично, па би и слепац видео да су ватрогасци ватрогасци, а ја и дека – ја и дека. Али пошто је мама била нервозна, почела је темељно да ме

испитује: ко су ти људи? а ти који се купају? и шта се десило?...

И тако, премда сам обећао дека Отавијану да о том догађају нећу причати, нисам успео да сачувам тајну и све сам избрбљао.

Дакле, једног дана, када је било врло топло, дека ми предложи:

– Шта кажеш да одемо на реку да се лепо освежимо?

Та идеја ми се много допала, и тако, чим је завршен посао у башти, узели смо пешкире и упутили се тамо.

Као што сам већ поменуо, река је пролазила близу куће и пре би се рекло да је то била нека врста канала, јер није била ни много широка ни много дубока. Дека и ја смо се, дакле, скинули и у гаћама ушли у воду. Док се дека брчкао и вртео на све стране дувајући као фока, ја сам почео да ловим рибе.

У једном тренутку, кад сам се нашао усред реке, поред мене је прошла једна лепа и дебела и пожурио сам да је пратим. Желео сам да ми дека да руку, па сам почео да вичем:

– Деко! Деко!

– Шта је било, Тонино?

– Дођи!

Махао сам рукама да га дозовем, а сваки час бих заронио да проверим где је риба.

– Стижем, Тонино, не померај се! – одговорио је дека и пожурио да што пре дође до мене.

На несрећу, управо тада је наишла госпођа Марија на бициклу; стала је за тренутак да погледа, а онда јурнула као ракета. После пет минута на насипу на обали реке створили су се ватрогасци са укљученим сиренама.

– Смирите се, ми ћемо вам помоћи! – повикао је један од њих.

Онда је дека помолио главу из воде, кашљући и пљујући.

– Нема потребе, хвала, већ сам је ухватио! – повикао је показујући рибу коју је успео да зграби.

Кад је мама чула ту причу, почела је да се смеје из свег гласа и никако није успевала да се заустави.

– Стварно је то рекао? – питала је бришући очи. – Само се мом оцу може десити тако нешто!

Најзад је успела да се смири и била је добро расположена целог тог дана.

Касније је, међутим, почела да размишља о томе да је вода у реци можда загађена и да сам могао да се заразим. Сваких пола сата ме је запиткивала да ли ме боли стомак. Кад сам јој рекао да ме не боли, била је скоро

разочарана. Говорила је да се у деку уопште не може поуздати.

Међутим, када је бака Антонијета приметила да није баш прикладно показивати се у гаћама „у тим годинама“, мама јој је одмах одговорила:

– А да ли вам се чини прикладним глупирати се са псом „некакве расе“?

На крају, кад је видела да се не разбољевам, мама је престала да брине о мом стомаку и поново се посветила татиној нози.

Лето је, дакле, пролетело за трен, а на јесен сам кренуо у школу. Као што је дека предвидео, није ми било много забавно, у ствари, први месеци су ми изгледали као право правцато мучење. Требало је да се учи писање, то ми се баш није претерано свидело, а и оно што бих написао изазивало би смех.

Ја сам написао: „Дека прича са Алфонсином“.

– Ко је то? – питала је учитељица.

– Једна гуска.

И сви би праснули у смех.

„Дека се пење на трешњу као мајмун.“

– Каже се: „Дека се спретно пење на трешњу“ – исправљала ме је учитељица.

И сви би праснули у смех.

„Феличеу су све гране обојене ружичасто.“

– Феличе? А ко је то? Трешња?

И сви би праснули у смех.

На крају више нисам знао шта да напишем и стално сам се плашио да ће ме други исмејати. Мама ми је говорила: „Причај о нечем другом“, али нисам желео да причам о ономе што не волим и тако сам одлучио да више не идем у школу.

Једног јутра рекао сам мами да ме боли стомак, а пошто ми она није поверовала, на силу сам се исповраћао.

– Боже благи, шта то може бити? – питала се она и задржала ме код куће.

Другог дана урадио сам исто, а трећег ме је мама одвела код доктора.

– Није ништа, то је емотивна тензија. Ово дете треба охрабрити.

Онда је мама отишла код учитељице да јој мало објасни како ствари стоје, а она је рекла да јој је много жао што се то десило, да сам дете са врло богатом маштом, понекад претераном...

– Чекајте, моје дете ништа не измишља – рекла је мама.

– Заиста? – упитала је учитељица. – Хоћете да кажете да дека...?

– Да, мој отац је баш такав! – узвикнула је мама и поносно дигла главу; а ја сам је тако волео због тога што је рекла.

Од тада сам наставио да пишем о деки сваки пут кад ми се писало, а моји другови су почели мање да се смеју.

Једном – било је то неколико дана пред Божић и у школи смо припремали честитке да их ставимо под јелку – зачусмо испред врата неки велики метеж и послужитеља како говори: „Не може да се уђе“, и неки други глас који је одговарао: „Ајде да не причамо глупости, шта је ово, затвор?“

Скочио сам на ноге и повикао:

– То је дека!

У том тренутку врата се отворише.

– Извините, могу ли да уђем? – упитао је глас и пре него што је учитељица отворила уста, пред нама се нашао Божић Бата.

Ја сам се срушио назад на столицу, потпуно збуњен. Тада сам имао прилично несређене идеје у вези са Божић Батом, а у кући се нико није трудио да ми их разјасни. Бака Антонијета се свих тих година заклињала свим на свету да га је негде срела са врећом поклона; изгледа да мама и тата томе нису придавали већи значај, али су ми говорили да морам рано да идем на спавање, јер ми он иначе неће донети

поклоне; а бака Теодолинда је једном фркћући рекла да је било боље кад се славило Богојављење. Само дека Отавијано није никад у то улазио, а кад сам га питао за мишљење, одговорио ми је да се у то не разуме.

– Добар дан – рекао је Божић Бата – знао сам да желите да ме упознате и пошто сам пролазио овуда, рекох себи: зашто да се не јавим?

Глас је био исти као декин и почео сам понешто да схватам. У међувремену је Божић Бата с рамена скинуо велику корпу из које се чуло неко комешање.

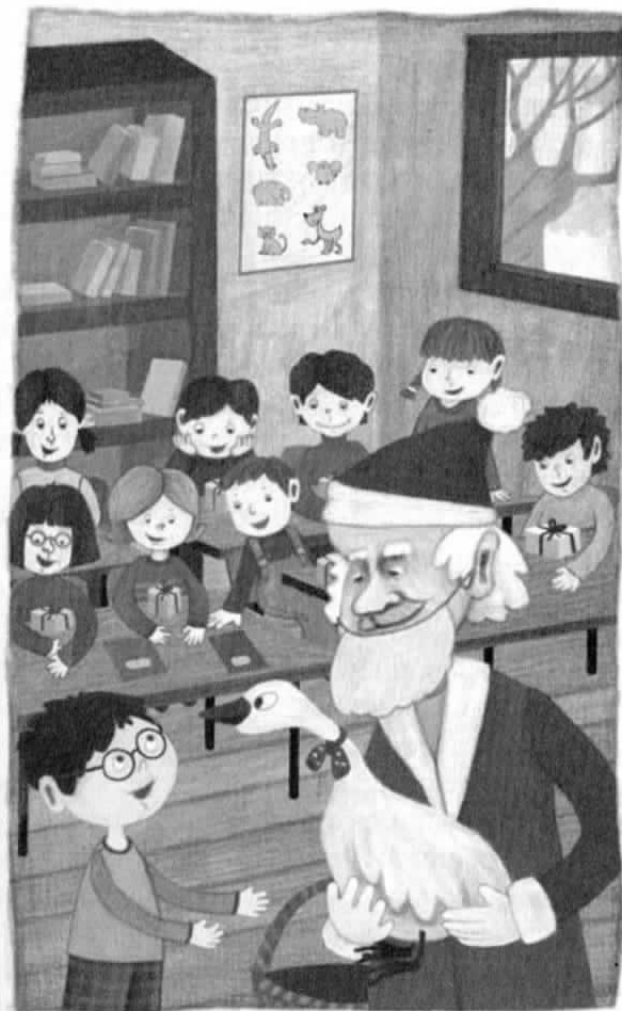
– Тренутак само, прво морамо да поделимо поклоне – најавио је гледајући у корпу и почео да вади много пакетића. Тада настаде урнебес и сва деца јурнуше према њему. Божић Бата даде свакоме по пакетић, па ме упита:

– А ти нећеш да дођеш?

Ја сам, у ствари, остао на свом месту јер нисам знао шта да радим. Онда му се приближих и он ми стави руку на раме.

– А сада, децо, идите на место, јер морам да предам Тонину један посебан поклон.

Док су моји другари седали најбрже што су могли, он завуче руку у корпу и извуче Алфонсину.

– Ово је за њебе, Тонино – рече и сџави ми је у руке.

– Ово је за тебе, Тонино – рече и стави ми је у руке.

Алфонсина је тог дана била прелепа, бело и сјајног перја, са црвеном машном око врата. Моји другови су потпуно занемели, али је учитељица поново дошла себи.

– А ко сте ви?

– Ја сам Тонинов деда – одговори дека, скидајући капуљачу и лажну браду. – Дошао сам код своје ћерке да донесем неке ствари и помислио сам: „Хајде да изненадимо Тонина и његове другаре!“ Ето, сад сам ту и можете да ме питате шта год желите.

Учитељица је онда замолила деку да седне и рекла послужитељу, који је још стајао на вратима, да може да оде. Дека је сео, узео Алфонсину у крило и почео да прича о много чему: причао је о Феличеу и башти, Алфонсини и њеним гускама, а и о баки Теодолинди. Стајао сам уз њега, а моји другови су га слушали без даха, па сам се осећао као онда у сну, када смо били на трешњи и он ме учио да летим.

Када је звонило, нико није хтео да иде кући, а учитељица је рекла да захваљујући деки то преподне никада нећемо заборавити.

Од тог дана нико се више није смејао ономе што бих написао, а нека деца су ме чак гледала са завишћу.

На Божић је дека дошао код нас на ручак и пошто је увече хтео да се врати кући по сваку цену, мама ме је запитала да ли бих пошао с њим.

– На неколико дана, а онда бисмо дошли по тебе.

Дека је заблистао од задовољства и рекао мами да је то најлепши поклон који је могла да му да.

На брзину смо спремили моје ствари и отишли, али нам овог пута нико није махао с прозора.

– Дobar знак – прокоментарисао је дека. – Значи да су стекли неко поверење. Идући пут ће заборавити и да дођу по тебе!

Дека је био врло срећан и целим путем је певао песме које је волела бака Теодолинда и причао ми како су њих двоје ишли на игранку.

– Твоја бака је била толико љубоморна да би побеснела ако би ушла нека лепа девојка, а мени случајно, кажем случајно, поглед пао на њу. Једном је скочила на неку девојку и само што је није појела!

Нисам успевао да замислим баку Линду у улози канибала: чинило ми се да јој више одговара рвање слободним стилем, бокс или нешто слично, и ту своју збуњеност сам саопштио деки.

– Имаш право, Тонино, али то се само тако каже. Али, веруј ми, тада је била ненадмашна. Да си само видео те ударце, Тонино: права елементарна непогода!

– А шта си ти радио?

– Па, покушавао сам да их раздвојим, али знаш, кад би се бака заборавила...

Дека Отавијано се радосно смејао и сваки час тресао главом.

– Зар ти није жао што је мртва? – упитао сам га.

Приметио сам да сви, кад се говори о неком покојнику, увек направе озбиљно лице и уздишу, чак и ако су га једва познавали. Дека, међутим, никад није био тужан кад је причао о баки.

– Она за мене није мртва, Тонино: докле год те неко воли, не можеш да умреш, запамти то.

И поново је почео да пева. Тако смо тада путовали и ја сам већ мислио на лето и све оно што ћемо моћи да радимо заједно; али то је био последњи пут да сам био код деке.

Кад смо се приближили кући, видео сам још с пута да је Феличе украшен лампицама и белим тракама: кад би се лампице упалиле, Феличе је изгледао као да је у цвећу, као у пролеће.

– Дека, ово је предивно! – повикао сам.

– Да, и ја тако мислим – рекао је дека. – Знаш, коштало ме је као светог Петра кајгана и сви су рекли да сам луд. Али ја сам рекао себи: „Ако дође Тонино, морам да му приредим изненађење које неће лако заборавити“. Посаветовао сам се и с Алфонсином и она је такође сматрала да је то добра идеја. Тако сам се дао на посао и ... ето, мислим да је баш добро испало. Феличе је сигурно врло задовољан.

Феличе је у тај мах поново засветлео, а с лампицама је на највишој грани засветлео и натпис: *Срећан Божић*.

Кад смо ушли у кућу, дека је заложиио ватру у камину, затим ме је питао да ли хоћу мало да гледам телевизију. Рекао сам да бих више волео да ми исприча неку бајку, као што је чинила бака Линда.

– Неку бајку? – питао је и изгледао мало збуњено.

– Зашто, зар не знаш неку?

Он одговори да се у том тренутку не сећа баш ниједне. А пошто је на лицу имао врло жалостан израз, рекао сам му да се не секира, да ћу је ја испричати. Узели смо фотеље и ставили их испред ватре. Тек што сам почео да причам, приметио сам да се дека не помера.

Једном сам јој рекао да мислим да бака није мртва, већ да се само претворила у нешто друго.

– Је л’ спаваш? – упитао сам га. Дека није одговорио. Глава му је била благо погнута према рамену, очи затворене и изгледало је као да не дише. Помислио сам да је умро као бака Теодоланда и осетио сам како ме хвата страх.

Управо у том тренутку дека дубоко уздахну, отвори уста, надува један образ и поче да хрче. – Хрр! ... пуфф!... Хрр!... – Боље сам се сместио у фотељи и заспао и сам. Сутрадан ујутру пробудио сам се у свом кревету и чуо како дека у кухињи мути јаје.

Празници су прошли и вратио сам се у школу. Суботом смо ја и мама ишли код деке, а понекад је он долазио код нас на ручак. Све је текло нормално, само је недостајала бака Теодоланда, а мама је говорила да јој, како време пролази, све више недостаје.

Такве ствари је углавном говорила кад би се наљутила на баку Антонијету. Тада би, пошто се наљути и на Флопија и деку Луиђија, почињала да прича о баки Линди, о томе како је била другачија, па би се често растужила. Мени би тада било жао и покушавао сам да је утешим. Једном сам јој рекао да мислим да бака није мртва, већ да се само претворила у нешто друго.

– Претворила? – упитала је мама мало чудним гласом. – А у шта?

– У неку гуску, као што је Алфонсина.

– Ко ти је то рекао?

– Нико, али ако су се баки толико свиђале гуске, зашто у њих не би могла да се претвори?

Мама није успела да нађе разуман одговор и само је рекла да је то немогуће.

– Али зашто? – инсистирао сам.

– Зато што је немогуће – одвратила је. – Бака је на небу.

Ја сам, међутим, после дугог размишљања схватио да то што се не умире докле год те неко воли, као што је рекао дека, и то што се покојна особа не види, значи да се претворила у нешто друго. А ако се већ претвара, наравно да бира да постане нешто што је раније много волела. Стога је бака, сигурно, постала нека гуска.

Кад смо те суботе отишли код деке, испричао сам му то. Дека је седео под трешњом да би се мало осунчао, иако је још било врло хладно.

Док је мама сређивала кућу, ја сам отишао до њега и објаснио му своју теорију. Дека ме је саслушао у тишини, веома пажљиво, а на крају ме је помазио по глави.

– Знаш ли да сам и ја слично размишљао? А шта бих ја могао да постанем? – запитао ме је.

У то уопште нисам сумњао.

– Трешња – одговорио сам.

– А ти?

– О томе још нисам размишљао, али можда би ми се свидело да постанем птица. Тако бих дошао да ти правим друштво и поједем ти све трешње!

Дека се насмешио, али сам приметио да је деловао уморно.

– Деко, је л' ти добро? – упитао сам га.

Дека је устао и запутио се према кући.

– Одлично, само имам један трн ту унутра – одговорио је показујући на срце.

Карневал

Та реченица о трну оставила је врло јак утисак на мене и у повратку сам целим путем мислио само о томе. Пре свега, питао сам се како је трн ушао у деку и стигао му до срца, па сам смислио две различите могућности: можда га је грешком прогутао, можда је појео нешто што има трње. Шта би то могло да буде?

– Је л' има нешто са трњем што се једе? – упитао сам маму.

– Откуд ти то паде на памет? – одврати она.

– Морски жежеви имају бодље и једу се.

– Да ли их дека једе?

– Нисам баш сигурна, он не подноси рибу. Значи, жежеви отпадају.

– А шта још?

– Шта још шта? – мама се свађала с неким камионом који нас је гушио смрдљивим из-

дувним гасовима и није баш била вољна за причу.

– Шта се још бодљикаво једе?

– Индијске смокве, кестен...

Ето, открио сам! Дека мора да је јео кестен и можда, грешком... Али, како је то могуће? А уз то, кестен се једе у новембру, а не у фебруару. Обесхрабрен, поново сам покушао то да рашчистим с мамом.

– Шта ти мислиш, да ли једна бодља може да уђе у кестен и да је човек прогута, а да ни не зна?

Мама нагло закочи, а иза нас се зачуше звуци сирена.

– Откако смо пошли, причаш нешто без везе: ниси ваљда добио температуру? – И стави ми руку на чело. – Хладно. Дакле, каква је то чудна прича о кестену који гута бодље, па их после неко други прогута?

Осетио сам се глупаво кад ме је то запитала; али ми је проблем још увек био превише компликован, па сам наставио.

Овог пута ме је озбиљно схватила и кад сам завршио причу о томе шта ми је дека рекао, упита:

– Баш ти је тако рекао?

Пажљиво сам поновио његову реченицу. Мама онда уздахну: – Никада ми ништа не

говори! – Па се окрете ка мени: – Дека је хтео да каже да има неки проблем, неку бригу која га мучи као трн.

Ето, мистерија је разрешена; али, зар дека то није могао једноставније да каже? Не бих се онда толико бринуо!

Али изгледа да је сад тај трн напао маму, и то из седишта. Вртела се и вртела и стално понављала:

– Никада ми ништа не говори! Како да будем спокојна с таквим човеком?

Нисам јој рекао, због тога што је била толико узнемирена, да она није спокојна ни са ким; и тако стигосмо кући.

Наредних дана мама је телефонирала деки чешће него раније. Разговор је увек почињао са: „Тата, како си?“, и настављао се са: „Требало ли ти нешто?“, „Ништа ти не фали?“ Дека је био добро, ништа му није требало; али што је чешће то понављао мами, она је била све узнемиренија. Једном је тата изгубио стрпљење и рекао јој:

– Ма шта треба да ти каже да се смириш? Да је на самрти?

Татино размишљање било је врло логично, али изгледа да мама то уопште није умела да цени. Она је очигледно сматрала да декино понашање није нормално.

– Требало би да се наљути због свих тих позива; тако се једном страшно наљутио. Зашто је сада тако миран?

Тата је на то рекао да мама лупета и да треба да се лечи; она му је одговорила да он треба да се лечи, јер верује да је најпаметнији; тата је рекао да он мисли логично, а мама му је одговорила да због тога неке ствари никад није разумео и никад неће разумети. Тата се наљутио и изашао залупивши вратима, а мама је почела да чисти плочице у кухињи као да хоће да их уништи. У целој тој причи нисам разумео ништа, али ми се учинило да је мама претерала и да је тата био у праву. Међутим, она је била у праву.

Кад смо те суботе поподне дошли код деке, он је поново седео испод трешње с Алфонсином у крилу. Друге гуске су шетале по дворишту, а Алфонсина је, изгледа, постала његова сенка, никада га није напуштала.

Сећам се да је тог дана било врло хладно и да је био карневал; у ствари, хтео сам да одем код њега обучен као Супермен, кога сам тада обожавао јер је знао да лети. Дека је на себи имао само јакну, седео је заваљен у столицу, затворених очију и с рукама на Алфонсини, која се сва скупила и главу ставила под крило.

Мама је зауставила ауто испред куће, као и увек, а кад га угледа таквог, узвикну и стави руку на уста.

– Остани ту! – наредила ми је и пожурила према њему. Видео сам како га је дотакла, а онда јако продрмала. Дека је отворио очи и мама му је нешто брзо говорила. Он је одмахнуо главом, онда му је мама помогла да устане и упутили су се према кући, дека усправан, али под руку с мамом, а Алфонсина за њима.

Ништа нисам разумео: први пут се десило да ми дека није чак ни махнуо и изгледало је као да ме није ни приметио. Осетио сам се тако усамљеним и несрећним да ми, чинило ми се, не би помогло ни да успем да полетим као Супермен.

Сачекао сам мало, у нади да ће се сетити мене и мог карневалског костима, али нико се није појавио. Онда сам изашао из аута и шеткао по дворишту: у кућу нисам хтео да уђем, јер сам сматрао да је ред да дођу да ме потраже; али нико није дошао и мени се страшно плакало. Скупио сам се онда под трешњом, с главом на коленима, и почео да јецам. Истина, убрзо ме је то прошло, али сам се напрегао да наставим, јер сам мислио да ће се мама или дека, ако изађу и виде ме таквог, постидети што су ми то урадили.

И заиста, мама изађе, дође до аута, отвори врата, затвори их и поче да ме дозива. Ја сам вирио кроз колена и био сам врло задовољан. Онда ме мама угледа, дође до мене и подиже ме.

– Шта сад ту изводиш? – упита ме и протресе тако јако као да хоће да ми сва коса отпадне. – Деди није добро, а ти уместо да уђеш, стојиш ту напољу, на хладноћи. Добићеш запаљење плућа! – И настави да ме дрма.

Мамино понашање било је толико другачије од онога што сам очекивао да сам озбиљно почео да плачем. А она се одмах смири.

– Ма не, са дедом није ништа озбиљно, мило моје! – рече ми грлећи ме. – Само је забринут због неког свог посла; све ће бити у реду, видећеш!

Хтео сам да јој кажем да плачем због себе, а не због деде; али ако ме је раније, кад сам био у праву, добро издрмала, како ли ће сад реаговати? Одлучио сам да не кажем ништа и мама ме је још мало грлила и мазила.

– Хајдемо сад унутра – рече на крају – иначе ћеш заиста добити запаљење плућа.

У кухињи сам угледао деку како седи за столом испред шоље пуне млека које се пушило. Са стране је стајао велики жути коверат из којег су вирили некакви папири. Ватра

у камину била је упаљена, али је било хладно и ту унутра и мама ме је натерала да обучем капутић.

– Како ти је леп костим! – узвикнуо је дека кад ме је најзад приметио. – Да те бака Линда види таквог! Шта си ти, неки акробата? Кад сам био мали, много сам желео да радим у циркусу као акробата! А завршио сам као баштован, као мој отац ... и сад ови хоће да ми одузму земљу! Моју земљу!

Последње речи изговорио је готово вичући, па узе коверат и баци га далеко.

Запањено сам се и скоро уплашио од деке, јер ми се учинило да је то он, али уједно и неко други.

– Немој, тата – рече мама скупљајући папире. – Рекла сам ти, отићи ћемо у општину, Пјеро и ја, и све ћемо средити. А ако ми не успемо, обратићемо се неком адвокату.

– У општину сам већ ишао, ништа не вреди – одговори дека муклим гласом. – Проклет био тај пут и проклети они! Хоће проклетници да ми узму земљу!

– Смири се, тата, мораш да се смириш! – понављала је мама. – Ту је Тонино.

Деда се трже као да се буди из сна и погледа ме. Овог пута ме је заиста видео и насмешио ми се.

– Дођи, момчино! Помислићеш да је твој дека полудео, је л' да? То већ многи причају! Па кажи, зашто си се тако обукао?

– Данас је карневал, деко.

Плакало ми се при помисли да се моји другари већ шетају и проводе у својим костимима, док сам ја овде већ два сата и слушам деку како виче, а нико ми ништа не говори.

– Карневал је, а ти губиш време овде код мене? Феличита, како си могла да доведеш Тонина овде, баш данас?!

– А кад да ти га доведем? Имамо времена само суботом! А и он је хтео да дође да ти покаже свој костим!

– Стварно? Па то онда морамо да прославимо! – рече дека који је већ сасвим личио на себе старог. – Сад ћемо да направимо слатке уштипке које је мама толико волела кад је била мала. А онда ... музика!

– Тата! – повика мама.

– Ништа тата! – одбруси јој дека. – Ти почни да месиш, а ја одмах долазим!

Мама уздахну, узе неку кецељу и лати се посла.

– Могу ли да ти помогнем? – упитао сам је.

– Па добро! Срећом да је карневал једном годишње!

Није баш изгледала задовољно, али док је месила уштипке, одобровољила се и почела да пева.

– Кад сам била мала, бака Линда ми их је увек правила за карневал. И певала је док их је припремала. Ја сам стајала баш на том месту где си ти и помагала јој; на крају су ми лице и руке били скроз брашњави, као теби. Долазило је много света код нас, за карневал: јело се, играло, смејало... А дека, само да си видео како се лудирао!

Док је мама то говорила, зачу се свирка хармонике иза кухињских врата: мама застаде и ослушну.

– Ево га! – рече тихо, заврте главом и насмеши се.

– Могу ли да уђем? – запитало је дека.

– Уђи, деко! – повикао сам. Нисам знао да уме да свира и био сам нестрпљив да га видим.

Врата се нагло отворише, али нисмо никога видели: само се чула свирка хармонике, тамо у мраку.

– Деко, уђи! – поново сам повикао. Био сам толико узбуђен да нисам могао да стојим у месту.

– Стварно могу да уђем? – понови он.

Мама је праснула у смех, а ја сам повикао свом снагом:

– Даааа!

На глави му је био некакав шлингар, висок, висок и сав искривљен...

– Добро, пошто видим да ме неко дете тако упорно тражи, ја...

Хармоника замуче за час, затим њен звук затрепери и најзад:

– Улазим! – узвикну дека и крупним кораком уђе у кухињу.

На глави му је био некакав цилиндар, висок, висок и сав искривљен, имао је лажни нос са црним наочарима и црвену лептир-машину с тачкицама. Кад је коракнуо, шешир му паде са главе, а кад се сагнуо да га дохвати, паде му и лажни нос с наочарима. Мама и ја смо почели да се смејемо.

– Види се да сам оматорио – уздахну дека. – Некада ми се тако нешто ни случајно не би догодило.

– Ма ниси, тата, ти си изванредан – рече мама и чврсто га загрли. Деки су грунуле сузе на очи и шмркнуо је као дечак; а ја, који га никад таквог нисам видео, толико сам се узбудило да нисам знао да ли да се смејем или да плачем.

– Хајде, свирај нам мало док Тонино и ја спремамо уштипке!

Дека је издувао нос, сео и почео да свира. Мама је повремено певала, сваки час остављала уштипке и почињала да игра. То је по-

трајало, али сам се сјајно проводио јер ми је мама допустила да радим шта год сам хтео.

Кад смо најзад припремили уштипке, мама је почела да их пржи, ја сам их добро засуо шећером и сели смо за сто да их поједемо. Дека је отишао у шпајз да донесе флашу слатког вина и хтео је свима да наспе помало у чаше.

– Али тата, он је још дете!

– Глупости, у његовим годинама редовно сам пио вино! Је ли то твој син или није?

Тако смо јели, пили и свирали док мама није погледала на сат и рекла.

– Тата, скоро је осам. Морамо да идемо.

– А, да! – рече дека уозбиљивши се. Отишао је у другу собу и кад се вратио, више није имао хармонику, ни нос, ни шешир.

– Па, било је ово лепо поподне – рече. – Изгледало ми је као да сам се вратио у лепа времена. Али, нажалост...

– Тата, рекла сам ти већ, не би требало да останеш ту сам, не прија ти, размишљаш...

– А где би требало да одем? – упитао је дека. – Код тебе, можда?

– Да, дођи код нас! – замолио сам га.

Дека Отавијано се насмеши и поглади ме по глави.

– Знаш ли шта се дешава старим стаблима када их преседе? Умиру. Кажи то својој мајци.

– Тврдоглавче! – добаци му мама и пође гунђајући.

Успут сам заспао, а пробудио сам се наредног јутра у свом кревету. Бака Антонијета ми је испричала да сам се вратио кући „више мртав него жив“ и „жалосно“, страшно неуредан.

– Ко зна шта сте радили код деке Отавијана! – рекла је.

Да бих је наљутио, нисам јој испричао ама баш ништа, само сам бацио поглед на костим Супермена који је лежао при дну кревета: био је сав брашњав и пун флека од масти и вина.

Мама га је дала на чишћење, али флеке од вина се нису скинуле и више нисам могао да га носим. Због тога ми је у почетку било жао, али сад тај флекави костим не бих мењао ни за два аутомобилчића *ферари* и *џојоџа* за којима лудујем, јер је то моја последња срећна успомена на деку.

Разболео сам се убрзо после карневала и нисам ишао у школу двадесет дана. Првих неколико дана имао сам високу температуру, грло ме је страшно болело, а кад сам кашљао,

тата ми је говорио да звучим као покварена труба. Лекар је рекао да сам добио јак бронхитис и наложио да ми на главу стављају лед због температуре. Бака Антонијета и дека Луиђи сваког дана су ме обилазили и сваког дана говорили мами:

– Дечко се сигурно разболео у оној ледари!

Мама се уздржавала кад би то чула, али је једном приликом изгубила стрпљење и рекла им да их је савршено добро разумела и да могу себи да приштеде напор да то стално понављају. Бака и дека су се много увредили и отишли, а мама је одахнула и рекла: „Хвала богу!“ Потом је отишла да телефонира деки Отавијану.

Тих дана мама је стално била нервозна, и због моје болести и због деке. Он је стално звао телефоном, а чуо сам њу како му понавља:

– Не брини, тата, не треба да се бринеш!

Мислио сам да се дека брине због мене и почео да верујем да сам сигурно много болестан чим је он толико забринут. Једном сам се чак расплакао, јер сам се сетио да је бака Линда после болести умрла и рекао сам мами да не желим и ја да умрем.

– Ма шта причаш, дека није забринут због тебе! Ти знаш да он не признаје никакву бо-

лест! Осим тога, ти ниси озбиљно болестан, он је тај коме је лоше: због те приче о експропријацији не може да се смири, више уопште не личи на себе!

– Шта је то експропријација?

– Општина хоће да му узме део баште јер морају да прошире пут. Хоће да направе аутопут.

– А зашто их дека не спречи у томе?

– Зато што не може. Тата и ја смо ишли на разговор са председником општине и његовим помоћником, али нисмо ништа урадили. Морамо да се обратимо адвокату – уздахнула је мама.

– Је ли то тај његов трн у срцу?

– Да, и ако му га брзо не извадимо, не знам шта ће се десити. Он је тамо сам, с том фикс-идејом: да је бар жива бака!

Те ноћи сам сањао баку Теодолинду. Била је обучена у бело одело и под мишком је држала Алфонсину. Бака је била сва срећна и насмејана и говорила деки како ће му извадити трн из срца. Он је лежао на неком кревету, везан као салама, само у гаћама, као кад смо се купали у реци. И он се смешио и говорио баки да пожуре јер треба да иде у башту. Онда је бака узела једно перо из Алфонсининог

крила и почела да га голица, а дека се смејао и говорио: „Престани, Линда, престани!“ Онда више ништа нисам видео, а после сам угледао баку у дворишту, обучену као дух, како иде за гускама са оним пером у руци.

„Јеси ли му извадила трн?“, упитао сам је. Али она ми није одговорила и кад сам се пробудио, нисам знао шта да мислим.

Кућа без боја

Једног јутра, крајем марта, падао је снег кад смо се пробудили. Било је то прелепо али и чудно, пошто смо неколико дана раније са учитељицом изашли у двориште да посма-трамо пролеће и на читаве две странице гу-сто исписали све што смо учили.

– Видите ли пупољке како се отварају?

А ми: – Дааа!

– Видите ли младу траву? Које је боје?

– Зелене! – викали смо. А она, никад задовољна: – И још?

– Жуте! – рече неко.

– Ама није жута, погледајте добро: трава је тако нежне зелене боје, скоро жуте. Запишите. А сада, гледајте овамо...

Све у свему, смор. А сваки пут кад бих се удаљио да видим нешто друго, она би:

– Антонио, не губи се, дођи овамо. Како ћеш иначе открити да је дошло пролеће?

Одговорио сам јој да већ добро знам шта је пролеће и да је код мог деке лепше, јер се Феличе цео оспе цветовима. Она се због тога увредила и кад је мама дошла по мене, напричала јој је много о томе како нисам пазио и како нећу научити да пишем као други. И зато сам, када сам се после два дана пробудио и угледао снег, задовољно помислио како се учитељица преварила с тим пролећем. Хтео сам то да јој кажем чим сам стигао у школу, али она тог јутра није дошла, већ су нас поделили и пребацили у два суседна одељења. Допао сам једној много симпатичној учитељици која нас је у неком тренутку одвела у двориште и пустила да се играмо на снегу читав сат.

– А после морамо да пишемо? – упитао сам је.

– Ма не, данас је пао снег, празник је!

Поподне је дунуо ветар, време је поново било лепо и снег се отопио.

– Март је баш луд месец – мудровала је бака Антонијета. – Ноћас ће бити мраза.

Мама се те вечери вратила нешто касније, јер је у продавници имала проблема с неким купцем.

Мама је с једном пријатељицом држала радњу у којој су продавале старе ствари – хаљине, шешире, лутке, сатове, играчке и друго. Бака

Антонијета је за те ствари говорила да су „љупке, лепе, али безвредне“; а мама да су „из времена баке Антонијете“. Било како било, мами је тај посао био врло важан и љутила се што га бака не цени. Те вечери, дакле, стигла је касно и тек после вечере се сетила да није звала деку Отавијана.

– У ово доба спава, позваћу га сутра ујутру – рече, а ја одох на спавање.

Рано ујутру зазвонио је телефон. Био сам у кухињи и доручковао. Сећам се да је испред мене била шоља пуна чоколадног млека и да сам правио бродиће од кекса, као и сваког јутра. То је била једна од мојих омиљених игара. Кексићи су били тврди и неко време су плутали: замакао сам их један по један, мало возио по шољи кашичицом, а кад би почели да тону, паф, стрпао бих их у уста. Мама је говорила да ми ти кекси сваког јутра краду десет минута спавања и њеног стрпљења, али би ме пуштала на миру кад би била добре воље.

Дакле, мама је отишла да се јави и чуо сам да је рекла само:

– Мој боже!

Онда је позвала тату и отрчала у собу: отварала је и затварала фиоке и све време нешто говорила, али таквом брзином да се ништа није могло разумети. Чуо сам тату

како јој говори: „Смири се!“, а затим је изашла из собе и прошла испред мене не рекавши ми ни реч.

Био сам већ комплетно обучен, иако сам обично у то доба био у купатилу у пицама, а и мама се обукла.

– Тонино – рече ми мама – јутрос ће те дека одвести у школу.

– Који дека? – запитао сам глупаво. Није да то нисам знао, него ми се није допало што тако кришом говоре и одлазе на такав начин.

– Како који дека?! – повикала је мама. – Шта се сад ту правиш?

– Ја са деком не идем у школу – одговорио сам.

Очекивао сам да ће ми нешто објаснити, али она ми лупи шамар. – И одмах заврши с тим млеком, доста играња! – нареди ми.

Почео сам да плачем. Тата је хтео нешто да каже, али у тај мах неко зазвони на врата и он оде да отвори. Била је то бака Антонијета и чим уђе, рече мами:

– Ах, сиротице моја! – и загрли је.

– Али, није умро!

– Да, свакако, али каква несрећа! А куда ћеш сад, у болницу?

Мама потврдно климну главом.

– Хоћете ли се побринути за Тонина?

– Свакако, не брините! Идите, само идите!

Бака је скоро изгурала маму и тату кроз врата и онда се вратила у кухињу, где сам ја одлучио да некеме наплатим за шамар који сам добио.

Баки сам одмах саопштио да нећу да идем у школу са деком.

Као што сам и очекивао, бака поче да ме моли да будем добар, али што је више инсистирала, ја сам био све упорнији. Онда стаде испред мене и упита ме, са оним изразом на лицу који Флопи направи кад му кажу да не може да изађе:

– Али Тонино, зашто се не понашаш разумно?

Ја сам управо потопио последњи кекс и да бих је наљутио, почео сам прстом да га возим по шољи као да је моторни чамац. Она је скроз поцрвенела, чврсто ме зграбила за руку, извадила је из шоље и повикала:

– Срам те било, дека ти умире, а ти се ту лудираш!

Не знам да ли због бакиног израза лица или тих њених речи – толико сам се уплашио да ми је и данас, кад се сетим те сцене, поново мука, као на великом тобогану. Тада ми је било још много горе. Чим је бака престала да

виче, отворио сам уста и повратио на њу све млеко и кексе.

Наравно, бака се страшно узрујала и одмах одјурила да позове деку Луиђија; онда су обоје почели да ме испитују шта сам јео претходне вечери. Кад сам јој рекао да сам појео пржено јаје са кромпирићима, бака је подигла очи ка небу и рекла да јој је све јасно.

– Покварио си стомак. Сад ћеш остати код куће, у топлом, и све ће проћи.

Тако само остао цело преподне с њима и Флопијем, и пошто нисам говорио или тек једва одговарао на питања, бака је била сигурна да имам температуру и ставила ме је у кревет под гомилу покривача.

Сваки час ме је запиткивала:

– Шта осећаш? Да ли те негде нешто боли?

Одговарао сам да не знам, али ми је заиста било лоше, лошије него када је умрла бака Линда.

У подне се мама вратила и чуо сам је како у другој соби разговара с баком Антонијетом.

– Заиста? – рекла је мама. – Али било му је сасвим добро!

Онда је ушла у собу, али ја сам затворио очи и правио се да спавам. Плашио сам се да проговорим с њом. Мама ми је пришла, дотакла ми чело и изашла. Убрзо затим бака и

дека су отишли, а мама се вратила у собу. Села је на ивицу кревета и запитала ме:

– Зашто се правиш да спаваш?

Онда сам отворио очи и рекао:

– Дека је умро, је л' да?

– Шта ти пада на памет?! Стари лудак је само добио бронхитис и запаљење плућа!

– Значи, неће умрети?

Мама је спустила главу на јастук поред мене и чврсто ме загрлила.

– Не, неће умрети, али се овог пута једва извукао. Знаш ли шта је смислио? Целе ноћи је палио ватру око трешње да пупољци не би отпали. Јутрос су га нашли скоро смрзнутог. А шта је теби? Шта осећаш?

Одговорио сам мами да ми више није ништа и да сам добро. Она ме ништа више није питала и нисам јој испричао епизоду са баком, јер је била сувише компликована за објашњавање.

Али од тада више нисам пио чоколадно млеко и нисам правио чамчиће од кекса.

Две недеље пошто се дека готово на смрт смрзао, мама нам је саопштила да је већ доста добро и да лекари желе да га отпусте из болнице.

Мама је причала да је, док му је било лоше и кад је једва успевао да говори, стално звао

Алфонсину и Феличеа. Мама је однела Алфонсину код Емилија, али је деки, да би га умирила, рекла да је она код нас и да је одлично. Што се тиче Феличеа, једног дана смо отишли да га обиђемо, јер је ноћу поново било хладно и дека није спавао од страха да ће пупољци отпасти.

Феличе је био баш добро. Хтео сам да се попнем да проверим како су пупољци и видео сам да су почели да пупе: можда процвета када се дека врати кући. Рекао сам то мами, али она затресе главом.

– Не верујем да ће моћи да се врати кући тако брзо.

Кад је мама рекла да ће деку ускоро отпустити, изби велика расправа између ње, тате, баке и деке. Дека је хтео да се врати у своју кућу по сваку цену и сви су сматрали да је то лудост.

– Кад би га задржали бар још мало – рече бака Антонијета.

Тата је одговорио да то није решење, али је отишао да разговара с лекарима, па је дека остао у болници још недељу дана. Крајем те недеље рече свима да се осећа добро и да ће изаћи чак и ако га вежу за кревет.

Мама се поново страшно узнемирила.

– Не може да се врати кући, није у стању да живи сам.

– Па шта предлажеш? – упитао ју је тата. – Не може у својој кући, још мање у викендици...

Мама га бесно погледа.

– Могли бисмо неко време да га задржимо овде, а после да видимо...

– Да видимо? А ти мислиш да ће твој отац прихватити да живи у стану, поред свих навика које има?

– Шта си хтео да кажеш?

Тата слеже раменима и изађе.

– Увек исто! – прокоментарисала је мама са очајним изразом на лицу. – Ако се ради о твојим родитељима, све је допуштено... А и онај идиот од пса!

Кад би се мама љутила на Флопија, то је значило да се већ много разбеснела и да је спремна на свађу.

Тада ми паде на памет једна идеја:

– Ако узмемо Алфонсину, дека ће радо доћи код нас.

– Алфонсину?! – упита мама. – А где да је ставимо?

Рекао сам јој да, пошто бака и дека имају Флопија, ми можемо да узмемо Алфонсину, која је свакако интелигентнија.

– Е, то је тачно! – рече мама. – Али да се о њој бринете ти и дека, ја нећу о томе ништа да знам!

Заклео сам се да ћемо о Алфонсини бринути нас двојица и да нам неће нимало сметати. Тати сам морао да се закунем три пута, јер никако нисам могао да га убедим. На крају сам му рекао:

– Ако нешто направи само једанпут, можеш да нас избациш из куће све троје.

И тата је на крају пристао:

– Добро, узмемо и гуску! Добро је што је гуска, а не крава!

Тата понекад уме да буде доста духовит.

Поподне, пред декин излазак из болнице, ја и мама смо отишли код Емилија да узмемо Алфонсину. Нашли смо је у дворишту. Када нас је угледала, потрча нам у сусрет гачући и лупајући крилима.

– Шта то ради? – упита мама која се у гуске уопште није разумела – хоће ли скочити на нас?

Алфонсина ми се много обрадовала. Објаснио сам јој да ћу је однети деки, али да прво мора да се опере јер је скроз прљава. Она ме послуша и оде на реку, дуго се купала, затим изашла, отресла се и ушла у ауто, па се мирноместила на задње седиште.

– Ово је невероватно! – узвикнула је мама.
– Десет пута је боља од оног пса!

Код куће сам јој ставио лепу црвену машину, припремио јој корпу и чинију за храну, а онда је однео на терасу.

Те ноћи сам се пробудио јер сам чуо како нешто лупа о прозорска стакла, али је Алфонсина спавала у својој корпи.

Помислио сам: „Можда је то била бака Теодолинда, која је дошла да ме поздрави“, и задовољно сам заспао.

Сутрадан, кад сам се вратио из школе, дека је већ био код куће и седео у мојој соби са Алфонсином на крилу.

– Деко, вратио си се! – повикао сам и појурio да га загрлим.

Дека се насмешио и покушао да се подигне, али због Алфонсине није успео. Смршао је и изгледао много старији него раније. Схватио сам да више неће моћи да се пење са мном на трешњу и растужио сам се.

– Сад остави деку на миру, мора да се одмара – рекла је мама и помогла му да се скине и легне у кревет.

Припремили смо му кревет у мојој соби, која је била велика и имала прозор са погледом на башту зграде; тако је дека могао да види мало зеленила, иако то није било дрвеће, већ само

руже и жбунови. Нацртао сам Феличеа двапут – на једном цртежу је био у цвату, а на другом са трешњама – и закачио цртеже на зид, изнад његовог кревета; али дека их тог дана није ни погледао, што ме је растужило. Све у свему, то је био он, али је личио на неког другог.

Кад сам то рекао мами, она ми је објаснила да је дека дуго био у болници и да је збуњен; рекла је да мора поново да се навикне да буде напољу.

– Добро, али, да ли ће опет бити као пре?

Мама ми није одговорила.

Дека је остао у кревету цело поподне, уз корпу са Алфонсином, а увече рече да му се ништа не једе.

– Хајде, тата, немој то да радиш – прекорила га је мама. – Немој да опет морамо да те водимо у болницу.

Мама се вратила из куповине с печеним пилетом и кромпирићима, које ја много волим, и једном пицом за себе.

– То је све грозно – пожалио се дека – твоја мајка то никада не би купила.

Мама је дубоко уздахнула.

– Кажи ми онда шта хоћеш да ти спремим.

– Нећу ништа, хоћу да се вратим у своју кућу – одговорио је дека и окренуо се на другу страну.

Мама је за столом секла пицу као да жели да претестерише тањир.

– Ако настави овако, лепо ћемо се провести! Кућа, посао, гуска и мој отац!

– Мени се пиле свиђа – рекао сам.

– Не једи прстима! Осим тога, дека има право, ти пилићи су жилави, нећемо их више куповати!

Тата је те вечери био напољу, тако да је мама могла да се љути на пиле и кромпириће, затим на пицу и кухињу баке Антонијете, за коју је тата говорио да је боља од њене: по мом мишљењу, био је у праву.

Кад сам отишао у собу на спавање, дека ме запита:

– Зашто твоја мајка гунђа?

Објаснио сам му и он је био потпуно задовољан.

– Таква је иста била и сирота Линда! – узвикну. – Какав је карактер имала твоја бака! Јесам ли ти испричао како се једном посвађала с месаром?

Цео проблем је био у неких тридесет грама разлике у шницлама, објаснио ми је. Месар је говорио да све зависи од тежине папира, а она да јој је то украо. Дошло је до расправе, а бака на крају, пошто је месар тврдио да је он у

праву, узео новчаницу од 10.000 лира, откиде једно парче и плати.

„Ово ћу задржати због оних тридесет грама који фале“, рекла је. После те приче дека је огладнео.

– Хајде ми донеси мало пилетине и бар два кромпирића.

– Деко, зар ниси рекао да ти се гаде?!

– Ама не, то сам рекао само зато да бих мало наљутио твоју мајку!

Нисам то испричао мами, а ни деки нисам рекао да је она, кад сам отишао у кухињу, рекла: „Гори је од детета!“ Тако смо те вечери мирно отишли на спавање.

Сутрадан ујутру дека је устао и рекао да мора да се врати кући, јер је сањао да су посекли трешњу.

– То су глупости – рекла му је мама. – Трешња је одлично, видели смо је Тонино и ја пре два дана.

– Стварно, деко, била је пуна пупољака. Ускоро ће процветати.

Он је инсистирао на томе да мора да се врати кући, јер се сигурно нешто десило.

– Па шта би могло да се деси, тата?! Мораш да престанеш с тим мислима. У општини је пројекат заустављен, не зна се кад ће правити

пут; а ти ионако не можеш тамо да идеш сам, ниси се још опоравио.

– Ја овде не остајем, па макар ме везала! – повикао је дека и скочио на ноге.

И мама је умала и пружио руке према њему. Не знам зашто сам помислио да ће га ударити, али уместо тога, она му ставио руке на рамена и присили га да седне.

– Слушај, тата, ако ми обећаш да ћеш се смирити, чим будем имала мало времена, одвешћу те да видиш кућу, па ћеш се уверити да је све на свом месту.

Дека потврдно климну главом и настави да пије млеко у тишини.

Кад смо изашли, мама је била толико нервозна да је у гаражи грешком убацила у рикверц и поломила оба мигавца. Поврх свега, тог јутра је тата, који ме је увек водио у школу, изашао рано јер је морао да заврши неки пројекат, а она је морала да буде у продавници у девет да би заменила болесну пријатељицу.

Дуж пута се љутила на све, док јој на једном семафору саобраћајца није рекао да јој стоп-светла не раде и кренуо да јој наплати казну. Мама је најпре покушала да му објасни шта се десило, али пошто је инсистирао на томе да се без стоп-светала не може возити, изгубила је стрпљење.

– Ама, шта ме гњавите за та стоп-светла?! Је л' ви можда имате усамљеног и болесног оца који је тек изашао из болнице? И дечака кога морате да одведете у школу? И свекра и свекрву који мисле само на свог пса? И онда?...

И прође испред носа саобраћајцу који је почео да звижди. У том тренутку сам помислио како дека има право, како је мама баш згодна, и то сам јој рекао.

– Добро је што си ти ту! – уздахнула је са сузама у очима.

У школи нам је учитељица задала да напишемо два кратка размишљања о пролећу. Ја сам писао о деки, удареном ауту и казни, и исписао целу страницу. Али учитељица рече да то нема никакве везе са пролећем и то ми записа у свеску.

После два месеца стигла је још једна казна, јер је тог јутра мама на семафору прошла кроз црвено.

Овог пута нисам ништа написао у свесци, али сам код куће нацртао саобраћајца у болници с ногама у гипсу, док уз њега плаче његова жена. Показао сам то мами, али она ми рече да је саобраћајца само радио свој посао, а ја сам помислио како она никад ништа не разуме.

Дека неколико дана није говорио о повратку кући и понашао се нормално. То јест

– на онај начин који су мама и бака Антонијета сматрале нормалним, а не онако као раније. Био је све време врло миран и тих и највећи део времена проводио је са Алфонсином. Понекад бих га затекао како седи на тераси на сунцу, други пут у башти, са Алфонсином у рукама. Шетао је горе-доле и с њом тихо разговарао.

Бака Антонијета једном рече мами:

– Зар не би било боље да гуска остане у кући?

– Зашто?

– Знаш, суседи...

– Зашто је чудно носити гуску под мишком?

А они што шетају псе и пуштају их да по земљи раде шта хоће, под изговором да гледају излоге?

Бака Антонијета је поцрвенела и ништа више није рекла. Једног дана упитих деку шта прича Алфонсини.

– Е, причамо о многим стварима! Како је некада било лепо, када је била жива Линда, о тим проклетницама који хоће да ми узму земљу... О много чему... – Деда се загледао у празно.

– А она ти одговара?

Он ми се изненада насмеши, као некад, и намигну.

– Наравно, па она уопште није гуска!

У суботу, после недељу дана проведених код нас, дека замоли маму да га отпрати у село да види трешњу.

– Не данас, тата. Имам много посла у радњи без Лујзе. Да видимо да ли може да те отпрати Пјеро.

Али дека није хтео да иде с татом, а тата није хтео да иде са деком. Онда мама рече:

– Идуће недеље, чим се Лујза врати, одвешћу те ја. И знаш шта ћемо још да урадимо? Нећу послати Тонина у школу и провешћемо цео дан на селу, нас троје и Алфонсина, као некада!

Дека је изгледао врло задовољно и мама је била задовољна, а ја сам био још задовољнији од њих. Знао сам да је Феличе већ у цвату и нисам могао да дочекам час када ћу се попети на његове гране. А можда ће то моћи и дека, макар уз помоћ неких мердевина.

Нажалост, Лујза се није вратила почетком недеље, као што је била обећала, већ тек у четвртак.

Мама је увек, кад би се сетила свега што се десило, говорила:

– Само три дана, три проклета дана! Зар није могла да се врати раније? – и почињала би да плаче.

Тата је говорио да је лако причати тако, а posteriori. Баш је тако говорио, а мама би се, кад би чула ту реч, разљутила и почели би да се свађају. У то време свађали су се много, а касније још и више.

Када је сазнала за Лујзу, мама је рекла деки да ћемо отићи на село у четвртак, а он је само потврдно климнуо главом. У среду, кад смо се мама и ја вратили за ручак, нисмо га нашли у кући. Мама се у почетку није бринула и почела је да поставља сто.

– Сиђи у врт, Тонино, позови деку горе – рекла ми је.

Али дека није био у врту.

– Биће да је горе, код деке и баке, и да једе с њима.

Ни тамо га није било.

– Видели смо га јутрос, кад смо изашли са Флопијем, шетао је горе-доле с гуском под мишком – објаснио је дека Луиђи мами. – Чак смо га и поздравили, али он нам није одговорио.

– А како је изгледао? Обично?

– Да... – одговорила је бака Антонијета – можда је био мало чудан... Али, знаш, твој отац је увек био... – Мама само што јој није лупила вратима пред носом. – Феличита, треба ли ти нешто? Ох, јадан човек, шта ли је

овог пута смислио? – додала је бака Антонијета, док су се врата затварала.

Мама је села и спустила главу у шаке, затим устала и позвала тату телефоном. Он јој је рекао да се смири, да одмах долази.

Тата је сјајан кад се мама узнемири; он каже да је то зато што размишља главом, а не срцем као мама. Тата се одмах створио ту, затражио од маме да му све објасни и затим рекао:

– Хајде да размислимо. У том стању није могао далеко да стигне. Можда је хтео да се прошета, па се изгубио; можда није никога хтео ништа да пита, знаш какав је твој отац...

Сели смо у ауто и почели да кружимо оближњим улицама.

– Тонино, добро гледај – рече ми тата.

Ја сам страшно пажљиво гледао, али није било ни трага од деке.

После најближих улица почели смо да обилазимо оне удаљеније и стигли смо до парка.

Парк није далеко од наше куће, довољно је проћи неколико улица и заобилазницу, на којој је увек густ саобраћај.

– Хајде да бацимо поглед – предложила је мама. – Имам неки предосећај.

Ушли смо. У парку има много дрвећа: нека стабла су озеленела, са тек видљивим листићима, а друга скроз у цвату. Једно је било

покривено ружичастим цветићима и испод њега је стајао свет и гледао увис, а близу су била једна амбулантна кола. Мама је ставила руку на уста.

– Ено га – рече тата.

Пришли смо близу. Дека је седео на једној истуреној грани, ноге су му висиле, а у рукама је држао Алфонсину. Испод су били полицајац и два човека обучена у бело и још четири или пет особа које су брбљале. Био је ту и један фотограф.

– Ђао, Тонино! – повикао је дека. – Види како је Феличе процветао! Већ два дана мислим – идем данас да га видим, идем данас да га видим... Добро је што сам одлучио!

– Тата – промрљала је мама тихо – ма шта то причаш...?

– Шта причам? И зашто? Немој сад још и ти да почињеш! Већ су ови овде... Видиш ли их? Послала их је општина да посеку трешњу. Али прво морају...

Дека се помери и умало није пао. Мама је крикнула.

Тада нам приђе полицајац и упита нас:

– Ви га познајете?

– То је мој отац – одговори мама и поче да плаче. Дека је сад гледао у даљину и изгледало је као да више никога не примећује.

Дека је седео на једној истуреној грани, ноге су му висиле, а у рукама је држао Алфонсину.

Од тог дана су прошле три године, али се свега савршено сећам. Сећам се како су сви, кад је мама то рекла, заћутали и почели да буље у нас. Фотограф је подигао камеру, тата је одмахнуо руком, а он нас је сликао. Тата је изговорио неку псовку и једном руком загрлио маму око рамена.

– Ево, овако – објаснио је полицајац – отприлике пре пола сата позвала нас је нека госпођа која је видела вашег оца како се пење на дрво с том гуском на рамену. Она му се обратила, а он је почео да виче. Откако смо стигли, покушавамо да га спустимо, али он се нервира и плашимо се да ће пасти... Хајде, покушајте ви, јер се болничарима жури.

Мама је обрисала сузе и отишла до дрвета.

– Тата, то сам ја, Феличита.

– Видим да јеси – рече дека – нисам ваљда слеп.

– Сиђи, молим те.

– Прво нека ми ови дају написмено да ми неће узети земљу и да неће дирати трешњу.

Мама је кршила руке.

– Хоће, тата, потписаће.

– Ма хоћу то да видим.

Тата нешто рече полицајцу и он извади из џепа неки блокчић и поче да пише.

– Јесте ли задовољни? Ево папира, сад долазимо по вас.

Дека није одговорио. Онда један човек прислони неке мердевине на дрво и крену да се пење, али дека скиде једну ципелу и запрети му:

– Ако приђеш, лупићу те по глави, не звао се ја Отавијано!

Почео сам да се смејем.

– Хајде, Тонино, погни се и ти! – довикну ми дека. Сад је био скроз весео и нисам знао шта да радим.

– Ако Тонино дође по тебе, хоћеш ли сићи? – упита га мама. Дека је рекао да хоће и ја сам се попео до прве гране.

– Дођи овде код мене – рече ми дека.

Погледао сам маму која одречно махну главом.

– Морамо да сиђемо, деко. Време је да једемо.

– Ех, тачно. Добро, после ћемо се вратити.

Дека није хтео да пусти Алфонсину, већ је стави на леђа и, хватајући се за гране, полако сиђе. Кад смо се нашли на земљи, сви запљескаше, фотограф направи још једну слику, а тата изговори још једну псовку.

– Онда, идемо ли? – упита дека. – Баш сам огладнео!

Тата рече мами да крене према ауту и задржа се да поприча с полицајцем и оним људима у белом.

Сутрадан, кад смо устали да доручкујемо, мама рече деки да ће га одвести у село.

– Дивота! Онда ја не идем у школу?

– Не, ти идеш у школу.

– Али, зар ниси рекла...?

– Идеш и доста! – повикала је мама.

Имала је чудан израз на лицу и јако отечене очи. Помислио сам да је можда још увек љута због онога што је дека урадио претходног дана, али нисам схватао зашто је љута на мене, а не на њега. Ако ишта не подносим, то је неправда, због тога потпуно подивљам. А мама ми се тада учинила тако страшно неправедном да сам већ био спреман да направим лепу сцену, као онда с баком Антонијетом.

Али дека, који је пио своје млеко, нагло устаде, приђе ми и поче нежно, нежно да ме милује по глави, као да се плаши да ће ме повредити.

– Не брини, Тонино, доћи ћу после с Алфонсином по тебе у школу.

У том тренутку сам укапирао. Погледао сам маму којој су очи биле разрогачене, а рука на устима, и коначно схватио шта се

дешава. Заболело ме је као никад до тада и почео сам да плачем.

Дека је наставио да ме милује по глави док га мама није ухватила за руку и нежно му рекла:

– Тата, хајде, спреми се, ускоро ћемо на село.

Дека се насмешио и отишао с њом.

Тако је дека отишао у кућу без боја и одагле се више није вратио. Када сам дошао из школе, затекао сам тату и маму који су изгледали као на погребу, и Алфонсину, саму, на тераси.

– Разумео си, Тонино, зар не? Деки је ових последњих дана било врло лоше... – тата ме је сместио крај себе. – Није могао више да буде с нама, а није могао да оде ни у своју кућу...

– Где сте га одвели?

– У једну болницу, тамо ће га лечити.

– А кад ће се вратити?

Нико ми није одговорио.

Дека је остао у тој болници четири месеца и једном сам отишао с мамом да га обиђем.

Био је у једној потпуно белој собици, у дну дугог белог ходника. И болничарке су биле обучене у бело, чак су им и ципеле биле беле, а на вратима су била бела и мутна стакла.

Унутра је све било бело и тихо, као у кући духова.

Дека је седео поред прозора, с рукама на коленима, и гледао напоље. Толико је смршао да је био скоро провидан, а руке су му дрхтале.

– Деко, донео сам ти трешње са Феличеа – рекао сам му. Убрао сам за њега најцрвеније и најзрелије трешње, ставио их у корпицу и покрио највећим листовима.

Дека је заронио шаке у корпицу, напунио их трешњама и принео устима. Јео је и смејао се, јео и смејао се као дете. Сок му је цурио низ браду, а мама га је брисала и говорила му:

– Тата, испљуни коштице.

Али дека је јео све, па и коштице. На крају узео лишће и стави га себи на главу. Био је смешан с тим лишћем на глави и ја сам почео да се смејем. И он се смејао док се није појавила једна болничарка и рекла:

– Господине Отавијано, шта то радите?!

Покупила му је лишће са главе, узела мокар пешкир и почела да га брише.

Трљала је и трљала и дека је поново постао бео као соба, болничарка и болница.

Од тада више нисам хтео да идем деки у посету.

Фототографије

Дека је умро 28. септембра, недељу дана после почетка школе и три дана пре доласка судског чиновника с писмом.

У њему је писало да дека треба да дође у суд, јер судија треба да одлучи ко је у праву – општина, која је хтела да узме декину земљу, или он, који није хтео да је да и који је већ био мртав.

Кад је мама прочитала писмо, умало није скочила на чиновника који је очекивао да она потпише потврду о пријему.

– Могу да узму земљу мог оца само преко мене мртве. Разумете ли? Кажите им то и кажите – ако желе рат, имаће га! Не била ја Отавијанова ћерка!

Дека би плакао од смеха да је могао да је види како млатара писмом пред носом чиновника, који је одобравајући климао главом као марионета.

– А сутра ће ме чути та господа. О, како ће ме чути!

Чиновник је поново упитао маму да ли може да потпише потврду о пријему, а онда је отишао и није понео ни своју оловку, говорећи да он с тим нема ама баш ништа.

– Дивљаци! – рекла је мама кад је он отишао. – Окомили се на сиротог старца!

Била је толико љута да се није ни сетила да је дека умро!

Одмах је почела да телефонира на све стране, адвокату, јавном бележнику, својој пријатељици Луџи. Али не и тати. У то време тату готово уопште није звала телефоном, увек је он био тај који зове. Он чак није долазио код нас ни увече, него само крајем недеље, а уместо да остане да спава, водио ме је са собом кући. Једном речју, раздвојили су се.

У почетку је то била само проба и требало је да ја и мама одемо да живимо у декиној кући преко лета. То ми је саопштио тата.

– А и ти ћеш тамо доћи? – упитао сам га.

– Понекад, ако ме позовете... – одговорио је тата и погледао у маму. Али она није ништа рекла. – Мама жели једно време да буде сама, па смо мислили да бисте вас двоје могли да се преселите на село. А на јесен ћемо видети.

Помисао на то да ћу по цео дан бити сам с мамом није ми се много свидела, штавише, изгледала ми је као некакава казна. Откад се дека разболео, постала је нервознија него обично, стално је говорила да у свему греши, да јој ништа не полази за руком, а Флопија није могла да смисли. Скоро да је бака Антонијета била боља. Али код деке су били Алфонсина и Феличе, маме пре подне није било, морала је да иде у радњу, а тата је обећао да ће ми купити бицикл за крос: па сам се због свега тога брзо с тим помирио и пристао.

Почетком јуна мама и ја смо прешли на село, а после две недеље она се толико променила да скоро нисам могао да је препознам. Најпре се ошишала сасвим кратко и изгледала као мушкарац, затим, била је стално добре воље иако је морала да устаје рано и имала пуно посла. Чак је почела да ми спрема мућено јаје и крофне с рупом које је правила бака Теодолинда, али су биле скроз шупље и мало прегореле. Да је не бих онерасположио, говорио сам јој да су добре. Сваког дана је одлазила у град и остављала ме с Емилијем, који је сад обрађивао декину башту.

– Молим вас, припазите га – говорила је пре него што оде.

– Без бриге, ја сам ту – одговарао је Емилио и пуштао ме да радим шта хоћу.

У почетку, када се враћала, мама је спроводила праву истрагу; после је само питала: „Је ли све у реду?“, а каткад ни то. Тако сам се сасвим опустио. Савршено сам савладао пењање на врх трешње, а касније сам, уз Емилијеву помоћ, градио колибу на најнижим гранама и ставио лествице од конопца и кочића да би дека Отавијано могао лакше да се пење и спушта. Често сам мислио на деку, али на деку од раније, не на оног болесног. На тог нисам желео да мислим, посебно после оног догађаја са фотографијама.

Десило се то убрзо пошто смо се преселили. Једног дана мами је пало на памет да среди фиоке у комоди и на дну једне, усред гомиле веша и других ствари, нађе албум с фотографијама који смо гледали толико пута, а ја угледах уокло много комадића шареног папира: биле су то фотографије из албума. Дека их је исекао маказама и сада су, уместо на фотографије, личиле на чудне конфете. Мама је почела да плаче и цело поподне је безуспешно покушавала да састави те комадиће. На крају је узела неки коверат и све ставила у њега.

– Ништа не вреди, све је уништио! Сва моја сећања, чак и фотографију моје мајке кад је била млада! – уздисала је.

– Али зашто је то учинио бака Линди? Онда није тачно да је воли!

Нисам више знао шта да мислим о деки. Други су говорили да је луд, а ја сам увек веровао да је добар, као и бака Линда. Рекао сам мами да ме баш брига да ли је дека луд, али не бих волео да постане зао.

– Ма шта то причаш?! Зар и ти почињеш да размишљаш као други? Дека није ни луд ни зао, само је болестан. Овде унутра. – Док такла је груди, а ја се сетих чувеног трна. – Разболео се због самоће када је бака умрла, јер ју је волео. Стари су као деца, не могу да остану сами, потребни су једни другима.

– А како ћеш ти без тате? – упитао сам је.

Мама је одговорила да она још није стара и да има још много времена да о томе размисли.

На срећу, на последњој страници албума остала је фотографија бака Линде под трешњом, с мамом у рукама.

– Видиш ли? – упита ме мама задовољно сијајући, кад ју је једног дана угледала. И одмах је дала да се та слика лепо увелича. Али мени није било драго да је гледам, јер ме је

подсећала на друге фотографије из албума и растуживала ме.

После неког времена мама је задужила Емилија да Алфонсини нађе мужа. Она о томе раније није размишљала, јер се није разумела у гуске, али јој Емилио рече да није у реду да се гуска држи у таквим условима.

– Људи се снађу, али како једна гуска да нађе мужа?

Мама се насмејала и рекла Емилију да на пијаци потражи гусана.

– Али он не зна Алфонсинин укус, како може да јој га изабере? – питао сам.

Мама ми је допустила да с њим одем на пијаци.

Пазарни дан у селу био је сваке среде. Претходне године сам ишао неколико пута са деком да продамо поврће и сећао сам се сељака који су продавали кокошке и гуске. Били су у дну улице и држали корпе с кокошкама и кавезе у којима су биле затворене гуске.

Све гуске су биле исте као Алфонсина, а да би се препознао мужјак, требало их је окренути и дунути им под реп.

Рекао сам Емилију да хоћу да гуска буде другачија од Алфонсине, јер се мужјаци морају разликовати од женки, али он ми одго-

вори да је гуске баш брига да ли су различите, да је све то празна прича.

Управо смо расправљали о томе, кад сам у једном ћошку угледао једну гуску одозго сиву, а доле белу. Била је тако велика да је нису ни затворили у кавез.

– Она је одлична!

Био сам сто посто сигуран да ће се допасти Алфонсини.

Емилио рече да је та гуска посебне расе и да кошта кô три царева града, али ја сам рекао: „Или та или ниједна!“, и Емилио ју је купио.

Алфонсини се много допао муж, мами нешто мање, јер је био много скуп, а тати се уопште није свидео.

– А кад дођу мали, где ћеш их ставити? – упитао је маму. – Или намераваш да продужиш боравак?

Мама му није одговорила и тата тог дана оде раније него обично.

Кад је требало да почне школска година, мама и тата поново почеше да се расправљају. Тата је хтео да се вратим у школу у граду, јер је сматрао да су школе на селу другоразредне, а мама је одговарала да је она у такве школе ишла до гимназије и да је била срећна. Тата је говорио: „Какве то везе има,

кажи радије да не желиш да се вратиш“, и тако би се поново расправљали. Нико мене никад није запитао шта ја желим.

Онда ме је једног дана тата то упитао и ја сам му одговорио да у школу са учитељицом и децом из претходне године нећу да идем, макар ме пушком гонио.

– Немој да драматизујеш – рекао је тата. – То је због оног случаја с деком?

– Зашто то зовеш „случајем“? – умешала се мама. – Мислиш ли да је у реду да деца кажу да је мој отац луд и да учитељица не предузме ништа? И још после казни Тонина што је ударио песницом оног малог који је увредио његовог деку?

– Али чекај, твој отац се попне на дрво у парку са гуском на рамену, стигну полицајци и болничари, сликају га, сутрадан у новинама... Како хоћеш да га зову? – упитао је тата. – Зар не схваташ да је то нормалан начин размишљања?

Мама му онда рече да он ништа не разуме и да се неће вратити с њим.

– Онда морамо да одемо код адвоката – рече тата. – Је л' то хоћеш?

Отишао је залупивши вратима, а мама је почела да плаче. Тако се после месец дана заиста раздвојише, а ја сам пошао у школу на селу.

Тог јутра сам послао деки један супер цртеж Алфонсине и њеног мужа Ореста, мама се управо вратила кући и били смо у башти да уберемо салату за вечеру, када су телефонирали из болнице да јаве да је дека умро. Мама није могла да поверује. Рекла је:

– Па мало пре сам га видела! Било му је добро!

Ни ја нисам хтео у то да поверујем и рекао сам мами да је то сигурно нека од дединих шала. Али мама је вртела главом.

– Отишла сам кад је завршио с јелом, седео је код прозора, као и увек... Поздравила сам га и чак ме је препознао... Како је могуће?!... Ама, како је могуће?!

Мама је очајавала и ја сам схватио да је дека заиста умро, али нисам осетио никакав бол.

Она је плакала, а ја сам замишљао деку поред прозора, у тој потпуно белој соби, како постаје све тањи и на крају одлеће. Као једно од Алфонсининих пера које је ветар носио по дворишту: дека је постао перо и ја сам био задовољан што је одлетео. Запитао сам маму да ли перо може да стигне до баке Теодолинде, а она ме је зачуђено погледала и рекла да неће да одговори на тако глупаво питање.

Онда сам јој објаснио на шта мислим и она је престала да плаче, обрисала лице рукама и загрлила ме.

– Имаш ти право, дека је управо одлетео. Оно место није било за њега, био је то затвор.

Онда рече да је дека већ лакши од пера и да је сигурно стигао код бака Линде. И рекла је да сам јој казао нешто прелепо, што јој је много помогло. И доста. Она оде да се умије, а ја сам гледао Алфонсину и Ореста како заједно једу у дворишту. Волели су се као бака и дека.

Мама је касније припремила одело за деку, исто оно које је носио на свом венчању и обукао за њену свадбу.

И бака Линда је тражила да јој за сахрану спреме хаљину на цветиће с мамине свадбе. Стално је говорила: „Запамтите, или ту или ниједну!“ Држала ју је у најлон кеси у орману и повремено је износила на сунце да би је проветрила. Деки је говорила: „Извади је и мало намириши. Нећу ваљда да смрдим!“ Али једном је нека птичица села на хаљину и покакила је; од тада је бака није износила напоље, већ је простирала по кревету и прскала парфемом. Њој се свиђао парфем с мирисом љубичице који је стајао у ружичастој бочици на комоди. Дека Отавијано је говорио да

смрди горе од куваног купуса и бака се љутила; али кад је бака Теодолинда умрла, он је од маме тражио да је обуче у ту хаљину и намирише мирисом који је толико волела. Када је декино одело било спремно, отишао сам под трешњу да прикупим најлепше лишће које је пало на земљу, узео једно перо од Алфонсине и једно од Ореста и у сваки џеп му ставио по један лист и једно перо.

Мама је рекла да сам то лепо смислио и да би се то деки много свидело. Онда је дошао тата да нас повезе и сви смо отишли у град: ја код баке Антонијете и деке Луиђија, а они код деке Отавијана.

На сахрану нисам хтео да идем, остао сам код куће с Емилијем и припремао свадбену корпу за Ореста и Алфонсину.

Кад сам прошао поред трешње, угледао сам лествице од канапа које сам направио за деку и помислио да их скинем. Али то нисам учинио и још су тамо. Када Корина буде порасла, моћи ће да их користи да се попне на трешњу.

Неколико дана пошто је стигло то писмо, мама ме је врло рано пробудила, обукла и рекла ми да морамо да идемо у град да направимо ратни план против оних који хоће да нам узму декину башту.

Помислио сам да ме води са собом да је подржим и питао сам је коју врсту рата треба да водимо, али она ми одговори да се не мешам, да то нису ствари за децу.

Није била баш добро расположена тог јутра и нисам хтео да инсистирам. Али кад смо стигли код деке и баке, помислио сам да мама хоће да затражи савет од деке Луиђија, који је био пуковник у пензији и доста се разумео у ратове. Уместо тога, она је само хтела да ме тамо остави.

Дека је управо излазио у прву шетњу са Флопијем.

– Па, шта радимо данас, младићу? – упитао ме је. – Идемо ли у школу?

Од када сам напунио четири године, кад год бих срео деку у то доба јутра, увек би ме исто питао. Неки пут бих се изненадио, а неки пут уопште нисам реаговао, јер дека, у ствари, није ни очекивао никакав одговор. Само би ме то запитао и наставио право са Флопијем, који је суперсоничном брзином трчао да би одржао корак с њим.

Чим га је угледала, мама га је зауставила, рекла му да жури и оставила ме на тротоару с њим.

– Изврсно – рекао је дека – сад ћемо у једну лепу шетњицу! Хоћемо ли, Тонино?

И одмах је пошао. За четврт сата смо отишли до парка и вратили се. Дека не само да је марширао суперсоничном брзином већ би сваки пут кад би Флопи покушао да подигне шапу повукао поводац и говорио: „Марш!“ И Флопи би остао са шапом у ваздуху и никако није успевао да заврши оно што је почео!

После те шетње почео сам да помишљам да није баш много лепо бити пас и Флопи ми је постао симпатичнији.

Остатак преподнева био је толико досадан да ми је у поређењу с тим школа изгледала

као прави рај. Један сат на пијаци с баком Антонијетом у куповини поврћа за минестроне, са Флопијем који се сваки час заустављао да нешто њушка или подигне шапу; и један сат у припремању поврћа, јер бака Антонијета, у силном страху од микроба, није престајала да га пере.

У један сат, кад већ више нисам знао шта да радим, телефонирао је тата и позвао ме на ручак. Одвео ме је на пицу и кромпириће и испитивао о мами. Питао ме је како је, да ли спава, је ли тужна. Откако су се растали, увек је то чинио.

Рекао сам му да мама није толико тужна колико је бесна због писма које су послали деки и покушао сам да му објасним целу причу о суду и ратном плану.

Тата је одмах све разумео и кад је угледао маму, запитао ју је како је прошла и да ли јој треба помоћ.

– Не, хвала – рекла је мама – све је у реду.

После, кад смо се враћали кући, упитао сам маму јесмо ли победили и хоће ли нас оставити на миру.

– Ма какви! – одговорила ми је. – Одложили су расправу за месец дана. Одлучиће у новембру.

Кад сам то испричао тати, уместо да се наљути што га је мама слагала, поче да се смеје и рече да је то од ње и очекивао.

– Никада се неће променити! Увек тера по своме, као њен отац!

Од пре извесног времена тата се према мами понашао на чудан начин: оно што га је раније љутило, сада га је засмејавало. Са мном је био другачији, губио је стрпљење, али с мамом никад. Сматрао сам да то није у реду и једном сам му то и рекао.

– Дека Отавијано је говорио да не треба попуштати женама, јер ће загосподарити.

– Зависи – одговорио је тата. – Мама сада преживљава тешке тренутке, зато је нервозна. Треба да будеш стрпљив.

Стварно сам се трудио, али није било тако једноставно. Током целог октобра мама се нервирала, писала градоначелнику, па чак и новинама: нико није одговарао, а она је писала друга писма.

У школи су сви знали за тај судски спор и навијали за нас. Учитељица ме је сваког дана питала:

– Још увек ништа, Тонино?

Ја сам одговарао: „Ништа“, а она:

– То је сигурно добар знак, видећеш.

Како је до тога дошла – не знам, али је изгледала тако убеђена у то да је успела да убеђи и мене, а помало и маму.

Али је крајем новембра онај судија који је о томе одлучивао утврдио да је градоначелник у праву и да општина може да узме декину земљу.

Мама није спавала недељу дана, тата је безброј пута телефонирао, учитељица је рекла да јој је жао што се преварила, а ја сам у свесци написао да не би требало проширивати путеве и узимати туђу земљу када би људи уместо аутомобила користили, на пример, хеликоптере или летеће бицикле.

У то време сам сањао ружне снове и будио се урлајући: понекад сам могао да их се сетим и причао их мами, понекад не, и то су били најстрашнији снови јер нисам успевао да их отерам. Једне ноћи сам, међутим, сањао прелеп сан, а то је било мало пре одлуке оног судије.

Сањао сам деку како се љуља на највишој грани трешње и зове ме руком.

„Скочи“, говорио ми је, „не бој се!“

Стајао сам на земљи и гледао га.

„Хајде, скачи!“

Онда сам поскочио и осетио да почињем да се пењем. Дека ме је руком дозивао, а ја сам се пео, пео. Било је као да летим.

Онда сам чуо глас баке Теодолинде која је говорила:

„Немојте све да их поједете, хоћу да направим мармелладу!“, а дека је почео из џепова да вади пуне шаке трешања и баца их увис.

„Хватај их“, говорио је, „могу да ти дам колико хоћеш.“

Ја сам се бацао да их ухватим и правио салто у ваздуху, а дека се смејао и стално понављао: „Хватај их, хватај их!“ Стомак му је био огроман као лопта, па је изгледало као да лебди. Трешње су падале као падобрани и качиле се на гране дрвета. „Хватај их, хватај их!“

Постепено, како их је бацао, декин стомак се смањивао и он се скупљао.

„Доста, деко, немој више да ми их дајеш!“

„Не брини, Тонино, можеш да узмеш колико ти воља.“

Трешње су наставиле да падају, а дека се све више смањивао, тако да на крају више нисам могао да га видим.

„Деко, где си?“, повикао сам.

„Ту сам, Тонино, ту сам с тобом“, одговорио ми је декин глас.

Нагло сам се пробудио, срце ми је јако лупало, али се нисам плашио јер сам и даље чуо декин глас који је понављао: „Ту сам, Тонино, ту сам с тобом“.

Мама је, можда да би је прошао бес, одлучила да за Божић она и ја одемо на планину. Тати се то уопште није свидело, а претпостављам ни баки и деки, јер је то био први пут да не проводимо Божић с њима. Али кад јој је тата телефонирао, она рече:

– Зашто сам се развела ако не могу да одлучим ни да одем на одмор кад хоћу?

– А мој син? – упитао је тата.

– Па никуда не бежимо. Ако хоћеш, дођи код њега.

Али тата, који мрзи зиму и планину, рече да је мислио да оде мало у подводни риболов негде другде. Онда се мама наљутила.

– Је ли, а пре минут си рекао да Божић без Тонина...

Тата је нешто рекао, а мама тресну слушалицу.

Кад је дошао по мене крајем недеље, тата је личио на деку Отавијана када му је доктор забранио да пуши цигаре јер је имао бронхитис.

– Гле какав си! Кô пребијен пас! – говорила му је бака Линда. Па би га поново погледала и уздахнула: – Ма запали једну!

Она није знала да је дека већ попушио неколико цигара, кришом у кокошињцу. (То сам открио једног дана кад сам отишао да видим Алфонсинине гушчиће.)

– Дека, мама каже да ти цигаре шкоде!

– Ма шта шкоде, то је најбољи лек против бронхитиса! Али немој никоме ништа да кажеш!

Дека је заиста савршено оздравио и доктор је рекао да је то зато што је престао да пуши; тако је дека наставио да прави израз „пребијеног пса“ и кришом пуши у кокошињцу.

Али, иако тата није баш био срећан и задовољан, ја сам се веома радовао што идем на планину. Био је то први пут да тамо идем зими и причао сам му шта ћу све радити. Тата је рекао да је то сјајно и то поновио још десетак пута, чак и кад сам му испричао да је претходне године један мој школски друг сломио ногу кад је санкама налетео на дрво.

– Али, тата!...

– А, да! Шта си причао?

Све у свему, баш му се ништа није допадало.

А верујем да ни мама није много уживала на планини. Скоро увек је седела на сунцу и ћаскала са две госпође: једна од њих, Лили, имала је гомилу виклера на глави, а друга,

Лала, носила је наочаре за сунце налик на фарове мотоцикла.

Кад је причала о њима, мама је често гунђала: говорила је да није баш забавно слушати толику кукњаву. Те госпође су биле мајке два моја врло симпатична другара, толико различитих од њих да је мама рекла да мора да су их у породилишту заменили са децом неких других жена.

– Замисли каква је то невоља – говорила је – добити једног Лилија или Лала за сина!

Мама се понекад смејала и била спремна на шалу, а понекад је ћутала и била тужна. Једном сам је затекао како очију пуних суза гледа божићну јелку окићену испред хотела.

– Плачеш? – упитао сам је.

– Не, то је због ветра.

Али није било ни дашка ветра, сијало је сунце које је пекло по лицу и због којег је снег на јелки блистао као много упаљених лампица. Изненада, мама ме запита:

– Сећаш ли се како је био леп Божић кад смо сви били заједно?

Одговорио сам јој да се сећам, али не свим добро. Уместо тога, сећао сам се претходног Божића који смо прославили у декиној кући, кад је Феличе био сав украшен као божићна јелка.

– Као божићна јелка? – упитала је госпођа Лала која је управо стигла. – Какву лепу идеју је имао тај Феличе! Је ли то ваш пријатељ?

– Да – одговори мама – то је мој пријатељ из детињства. Вероватно има готово исто толико година као и ова јела, зар не, Тонино?

– Да, али Феличе је лепши. То је трешња – рекао сам госпођи Лали да бих јој боље објаснио.

– Трешња?! – запањила се она. И одмах одјурила до госпође Лили да јој све брзо исприча. Сигурно је мислила да је завитлавамо.

– Одлично, бар ће ме мало оставити на миру! – закључила је мама.

И заиста, сутрадан је госпођа Лала потражила другу лежаљку и почела да брбља с неком другом госпођом, а мами остаде само госпођа Лили. Али само неколико дана, јер смо се ускоро вратили кући.

Ја бих на планини остао и годину дана, толико ми је било забавно, али мама је почела да измишља гомилу разлога и кренули смо два дана раније.

То да се мама досађивала и једва чекала да се врати кући одлично се видело кад ме је довела код баке и деке, са свима била изузетно љубазна, па чак помазила и Флопија: то је за-

иста било необично. Онда је отишла да ради у башти с Емилијем и да сеје за пролеће, а о судској одлуци је престала да говори. И тако, пошто се ништа није дешавало, а морали смо да обавимо многе послове, заборавили смо на то.

Док није дошао 13. март.

Тог јутра у осам полицајац којег сам сваког дана виђао пред школом донесе мами неки папир да га потпише. И одмах поче велика расправа. Мама је говорила: „Ми смо засејали“, полицајац одговарао: „То је закон“, а мама рекла: „То је дрскост!“, а он: „Ја с тим немам ништа“, итд., итд., кад стиже други ауто са два господина који почеше да истоварују кочиће и друге ствари.

– Шта, почињете одмах? – запитала је мама.

– Да, госпођо, сутра стижу булдожери – одговори један од њих који је личио на дабра. И деловао је сасвим задовољно.

– То је срамота! Идем одмах код градоначелника!

– Како хоћете, госпођо, али знате да је бескорисно – закључио је полицајац. – Ту је судска пресуда.

Погладио ме је по глави и рекао да може да ме одведе у школу. Мама је климнула гла-

вом и остала да гледа ону двојицу који су се запутили у декину башту.

– Срећа што је умро! – чуо сам је како каже.

Целим путем сам смишљао како бих могао да убијем полицајца, узмем му пиштољ и одјурим кући да убијем и ону двојицу. А најпре онога с лицем дабра.

Али стигли смо до школе, а ја још ништа нисам смислио и тако сам цело преподне питао мог друга из клупе колико је сати, док није звонило.

Кад сам се вратио, затекао сам тату који је контролисао кочиће које су они људи заболи.

– Гледај која несрећа! – узвикивала је мама. – Све су изгазили, гори су него слоновии!

– Узеће ти само четвртину земље – говорио је тата да би је умирио.

– Али кад дођу булдожери, уништиће све! Мама је била у праву.

Сутрадан, док смо доручковали, дође ауто са оним људима од претходног дана и одмах за њим два скоро нова булдожера која су возила два радника у наранџастим комбинезонима. Мама се правила да се ништа не дешава и наставила да једе, а ја сам излетео у двориште.

– Куда ћеш?

– Булдожери! – повикао сам.

Увек су ми се свиђале машине и већ сам имао много малих модела свих врста. Али играчке нису исто што и праве машине. Гледао сам те булдожере и смишљао изговор да изостанем из школе, останем код куће да их гледам, да, баш сам о томе мислио, кад човек с лицем дабра позва ону двојицу у наранџастим комбинезонима и рече:

– Е па почните одавде, срушите дрво и наставите да копате.

Дрво је био Феличе.

– Али то је декина трешња! – побунио сам се. Можда то нисам рекао, можда сам само помислио. Био сам толико престрављен да нисам успео да се покренем, само сам буљио у булдожере. Уто су ти људи упалили моторе и почели да маневришу. Можда су били сто метара од трешње, а ја још нисам знао шта да урадим. Онда се један булдожер покрену и ја ... не знам шта ми се десило, осетио сам као да ме је неко гурнуо.

– Мама! – заурлао сам из све снаге и појурио према трешњи.

– Еј, шта то радиш? – чуо сам да вичу, после сам чуо и мамин глас, али већ сам био на првој грани.

Ни данас не могу да објасним како сам успео да скочим у толикој брзини: можда се

Феличе нагнуо према мени или ме је дека гурнуо. Сећам се, међутим, да су ми руке биле скроз изгребане и кржаве, али то сам тек касније приметио. Међутим, човек са лицем дабра и други су се створили испод и покушавали да ме ухвате, па сам се попео мало више.

– Скините га или идем да зовем ватрогасце!

– Хоће да сруше трешњу! – рекао сам мами.

– Шта? А мени су обећали да је неће ни дирнути!

– Не можемо да радимо са тим дрветом у средини.

– Онда се губите и оставите нас на миру!

– Чујте, ја не могу да губим време. Скините тог дечака с дрвета, иначе...

– Иначе шта? – упита мама. – Шта хоћете, да срушите дрво заједно са дечаком? Зашто не пробате?

Човек изговори неку псовку, окрете се, уђе у ауто и одјури као ракета.

Остадосмо ја, мама, два човека из булдожера и Алфонсина и Орест, који су у међувремену дошли да виде представу.

– Је л' ти хладно? – упита ме мама.

Био сам само у мајици и панталонама, али је, срећом, сијало сунце. Одговорио сам јој да

– Хоће га сруше трешњу! – рекао сам мами.

сам добро. И тако смо чекали доста дуго док се није вратио онај човек с лицем дабра. За њим су стигли ауто с полицајцима и ватрогасни камион.

Изашао је онај човек, изађоше два полицајца, изађоше два ватрогасца: и сви дођоше до дрвета и почеше да ме гледају. Онда један полицајац рече мами:

– Госпођо, ево градоначелниковог наређења. Радови морају да почну, скините га. Иначе ће га скинути ватрогасци.

Видео сам да је мама почела да се брине.

– Тонино, молим те...

– Не силазим јер хоће да оборе трешњу – понављао сам. И што сам више то понављао, био сам све више уверен да сам у праву.

Онда ватрогасци уђоше у свој камион и извукоше мердевине; затим један поче да се пење. Ја сам сачекао да се приближи грани и кад би се пружио према мени, пребацивао сам се на другу грану. Ватрогасци су померали мердевине, а ја сам се пребацивао. Чуо сам декин глас: „Мораш да мислиш да си птица, мораш да мислиш да си мачка, мораш да мислиш да ти је дрво пријатељ“.

Пребацивао сам се горе-доле, а ватрогасци су премештали мердевине на све стране, али

нису успевали да ме дохвате. На крају сам стигао на врх трешње.

– Сувише је опасно – рекли су ватрогасци – дечак би могао да падне. – И престадоше.

Мама ме је гледала разрогачених очију, али ништа није говорила. Само кад је човек с лицем дабра шутнуо Алфонсину, која се била приближила, она викну:

– Да се нисте усудили да је још једном дотакнете!

– Дођавола! – рече он. Онда плуну на земљу и оде да разговара с оним људима из булдожера.

Да је на мамином месту била бака Теодоланда, сигурно би га спљескала, тог безобразника! Он се понашао као да је то његова кућа: плувао је, проклињао и стално гледао на сат.

У један мах рече полицајцима:

– Кажите градоначелнику да среди ову ствар, ја имам још једно градилиште и не могу да губим време. – И оде. Онда одоше и полицајци да разговарају са градоначелником, али су ватрогасци остали.

– За сваки случај, госпођо.

Кад је мама чула те речи, сто пута ме је замолила да се не мичем и отрчала да телефонира тати.

Тата је стигао у подне, а ја сам на дрвету био већ четири сата. Мама и ватрогасци су ме гледали одоздо, а она ме је повремено питала:

– Је л' ти хладно, Тонино?

Одговарао сам да није, али су ми зуби цвокотали. Почео је и да ме хвата умор, горе на врху, а и огладнео сам. Мама ме је гледала и ломила руке. Изненада рече:

– Не мари за трешњу, Тонино. Сада сићи, молим те; не вреди, посадићемо другу.

Кад сам чуо те речи, осетио сам још већи умор, глад и хладноћу.

– Хајде, доћи ћемо по тебе мердевинама – предложили су ватрогасци.

Гледао сам их и осећао да сам још уморнији, још смрзнутији и гладнији.

– Онда?...

– Хајде, Тонино...

Почео сам да плачем и готово сам пристао, кад сам на највишој грани трешње угледао пупољак, мало надувен и мало ружичаст, и сетио се како је дека целе ноћи под трешњом палио ватру да се пупољци не би смрзли и добио запаљење плућа. Онда сам рекао да не силазим и то сам поновио и тати када је стигао.

Тата се страшно наљутио. Не на мене, већ на градоначелника, општину, судију, полицајце, људе у булдожерима, па и на ватрогасце

што нису ставили заштитну мрежу испод трешње.

– Ако се дечаку нешто деси, све ћу вас тужити! – запретио је на крају, па онда одјурио код градоначелника. Тако смо остали поново ја, мама, ватрогасци и Алфонсина и Орест, који су повремено шетали преко дворишта и враћали се.

Прође још неко време, а мама је све чешће говорила:

– Зашто се толико задржао?

Ватрогасци су гледали на сат, а ја сам се молио дека да ми помогне да не осећам толику глад и хладноћу, кад најзад стиже татин ауто. Иза њега ауто с полицајцима, иза њих градоначелник, затим ауто дека Луиђија с баком Антонијетом и Флопијем, затим један с мојом учитељицом, Рикардом и Изабелом, мојим школским другарима, затим Рикардов тата у чијем су ауту били Ђована и Валтер, такође моји школски другари, а иза ауто неког новинара. И на крају, после свих, ауто оног човека с лицем дабра, овог пута без булдожера.

Пошто су се паркирали и аутомобилима испунили двориште, сви су дошли под трешњу. Учитељица ме упита: „Је л’ све у реду, Тонино?“; Ђована и Изабела су ми махнуле у знак поздрава; Рикардо је покушао да се попне на

дрво; Валтер је почео да јури Ореста; бака Антонијета је ставила руку на уста; дека Луиђи је упитао: „Младићу, како је тамо горе?“; полицајци су почели да разговарају с ватрогасцима; Рикардов тата је ошамарио свог сина; непознати господин је почео да фотографише, а градоначелник у целој тој збрци рече да му је жао што је тек тада стигао, да је од тате сазнао за целу причу о трешњи, да нема проблема, трешњу не треба обарати, била би то штета, тако лепо дрво, он тако нешто никада није наредио, пут се и тако може направити, о томе је требало да мисли техничка управа...

– Стога буди спокојан – рекао је и закључио: – Сад сићи, је л’ у реду? Па ћемо сви лепо да одемо да једемо.

Је л’ у реду? Таман сам хтео да кажем да јесте, али се сетих како је дека био на дрвету с Алфонсином и како су га убедили да сиђе са оном причом о јелу. А онда су га сутрадан одвели. Нисам им поверовао.

Рекао сам градоначелнику да прво на папиру напише да нико неће нашкодити Феличеу.

Градоначелник онда затражи лист папира и написа оно што сам му издиктирао.

– Хоћеш ли сад да сиђеш? – упита ме.

Одговорио сам да хоћу, али кад сам покушао да се покренем, осетио сам да су ми се

ноге удрвениле. Онда ватрогасци извукоше мердевине до врха трешње и дођоше по мене.

Кад сам се нашао доле, мама поче да плаче, учитељица ме помилова, Изабела ми поклони жваку са укусом јагоде, бака и дека ме загрлише, Рикардо ми рече: „Како си срећан што данас ниси био у школи!“, новинар поче нешто да ме запиткује, а ја сам, док је он још говорио, заспао у татиним рукама и ништа више нисам чуо.

Кад сам се пробудио у свом кревету, видео сам светлост кроз шалоне. У кухињи се чуло лупање, ток-ток-ток, као кад ми је дека мутио јаје. Напола будан позвах:

– Деко! Деко!

Био сам сигуран да ће ући са шољом у руке и почети да пева: „Пролеће је, будите се, децо!“ Уместо њега уђе тата и упали светло.

– Вече је – рече ми – спавао си седам сати.

– Помислио сам да је дека. Чуо сам како мути јаје.

Тата седе на мој кревет и помилова ме.

– То је мама која ти спрема крофне.

– А та светлост? – упитао сам показујући на прозор.

– Запалили смо ватру под трешњом јер прети мраз.

Тата ме узе у руке и однесе до прозора.

– Ноћас ћу остати овде да надгледам ватру да се не угаси. Јеси ли задовољан?

Рекао сам му да јесам. Мало смо остали у тишини и гледали пламен, а онда нас мама позва да сиђемо у кухињу.

Тата је остао те вечери с нама, а онда, пошто је било хладно читаве недеље, дође и су-традан увече и наредног дана.

После више није одлазио, заувек је остао с нама.

Од тада су прошле три године, многе ствари су се промениле, а неке нису.

Сада живимо у кући деке Отавијана и баке Теодолинде: ја, тата, мама, Орест и Алфонсина и моја сестрица Корина која има скоро две године. Тата је преуредио кућу и направио и радну собу за себе, тако да има више времена да буде с нама, а може да чува и Корину кад не дође беби-ситерка. Мама још увек иде на посао, у радњу, али само три пута недељно. Сада се много мање љути, иако мора да ради више него раније, а кад јој нешто лоше крене, не љути се више на баку и деку и Флопија, већ готово увек на саобраћајце, који јој и даље пишу гомиле казни.

Мама каже да је бака луда за Корином.

Дека Луиђи и бака Антонијета нам прилично често долазе у посету. Чим стигну, дека ме пита: „Како је, младићу?“, а бака каже Корини: „Како је моја птичица?“, онда дека изађе у врт да прича с Емилијем, а бака почне да се игра с Корином.

Она Корини допушта све: да је вуче за косу, маже по лицу карамелама, избалави пољупцима. Мама каже да је бака луда за Корином.

За њен први рођендан направили смо велику прославу испод трешње и тата је фотографисао. Пошто је направио много слика, мама је узела нови албум: на првој страни је Корина у наручју баке Антонијете, а на другој сам ја на трешњи. Сад већ на трешњу могу да се пењем скоро затворених очију: стигнем на врх и одозго гледам унаоколо или седнем на неку грану и останем ту, међу лишћем. Моји другари су ме много пута молили да се попну, али им никада нисам допустио. На трешњу ћу донети само Корину, када буде мало већа, и њу ћу научити свему што ме је дека научио.

Сањао сам једном како ја и она изводимо вратоломије на гранама, а трешња се сва тресе, као да се смеје.

Тачно, то је био само сан; али, ако дрвеће дише, зашто не би могло и да се смеје?

Садржај

Дека Отавијано	5
Бака Теодолинда	13
Башта	24
Трн у срцу	42
Карневал	58
Кућа без боја	74
Фотографије	101
Трешња	112